

ZDENĚK KAREL VILÉM Brunecký (v Brně 3. 2. 1915 -3. 4. 1985 v Ivančicích)

To byl Pan Profesor! (Výrok studentů) a též Markrabě či velmož moravský (přezdívka přátel).

Když mi bylo 32 let, tak mi najednou můj milovaný táta zemřel. Do této doby byl život nekonečný mejdan, v němž z hromady průšvihů vyčníval pevný val moudrosti, o který jsem se mohl vždy opřít. Najednou tato jistota zmizela a já s tím vůbec nepočítal. Až tehdy jsem si uvědomil, že smrt není v nekonečném nekonečnu a najednou jsem byl na vše sám. Pojednou jsem se neměl koho, kdykoliv, na cokoliv zeptat a život se pro mne změnil. Jak moc mi táta pojednou chyběl. To, že má člověk v ruce hroudu zlata, pozná, až ji ztratí.

Rudyard Kipling:

KDYŽ...

Když bezhlavost svým okem klidně měříš,
ač tupen, sám že nejsi bezhlavý;
když podezříván, pevně v sebe věříš,
však nevtrníš svých soků z bezpráví;
když čekat znáš, ba čekat beze mdloby,
jsa obelháván, neupadat v lež;
když nenáviděn, sám jsi beze zloby,
slov ctnosti nadarmo však nebereš;
když umíš snít a nepodlehout snění,
když hloubat znáš a dovedeš přec žít;
když proti trlumpfu i ponížení
jak proti svědcům spočteným jsi kryt;
když nezoufáš, nechť pravdivá tvá slova
lstí bídáků jsou pošlapána v kal;
když hrouť se tvé stavení, a znova
jak dělník v potu lopotíš se dál;
když spočítat znáš hromadu svých zisků
a na jediný hod vše riskovat,
zas po prohře se vracet k východisku,
a nezavzdychnout nad hořem svých ztrát;
když přinutit znáš srdce a své činy,
by s tebou vytrvaly nejuvěrněj,
ač tep a pohyb uniká ti živý,
a jen tvá vůle káže: „vytrvej!“;
když něhu sneseš přílišnou i tvrdost,
když svůj jsi, všem nechť druhem jsi se stal.
když sbratřen s davem, uchováš si hrdost,
a nezpyšníš, byť mluvil s tebou král;
když řekneš: „svými vteřinami všemi
mně, čase, jak bych závodník byl, služ!“ –
pak pán, pak vítěz na širé jsi zemi,
– a co je víc: pak synu můj, jsi muž!

Obr. 1: Otec a jeho odkaz pro mne v básni „Když“ Rudyarda Kiplinga (ten byl v sociku Tabu). Myslim, že otec citl výrok Immanuela Kanta: „Je hvězdné nebe nade mnou a mravní zákon ve mně.“

Zdeněk Brunecký: „Míry vojenské“: Měřil asi 186 cm, měl modré oči, vlasy hnědé, boty velikost 10 (44) ve třiceti letech vážil do 80 kg, Rh 0, univerzální dárce, zvláštní znamení - po čtyřicítce křečové žíly (které zřejmě přispěli k plicní embolii po běžné operaci žlučníku a následnému infarktu myokardu). Oblíbená barva mého otce byla modrá.

Táta se narodil 3. 2. 1915 a pamatoval si říjen 1918 (vznik ČSR), kdy v čele pestrého průvodu legionářů viděl strýce Žanka s tasenou šavlí. Je zvláštní, jak se vznik Československa, tenkrát tříletému klukovi, vryl hluboko do paměti. Také si velice dobře pamatoval na svého dědečka, který mu čítával pohádky a uchoval si velmi přesně obraz svého domova na Střelecké ulici a Hutterově rybníce (dnes Náměstí 28. října a Vrchlického sad). Voříkovští před smrtí

Viléma Adama Jana bydleli poblíž dnešní Veterinární fakulty na Kartouzské ulici. Otec těsně před smrtí napsal krátké glosy ze svého života, a tak se zmíním i o tom, co tam napsáno není. Jisto však je, že táta byl v mládí velmi snaživý i ctižádostivý. První jeho úspěchy byly na poli sportu v Sokole. Zúčastnil se předválečného všesokolského sletu v Praze, a dokonce držel Tyršovu čestnou stráž u zástavy, kde byl i vyfotografován. Potom byl vynikajícím volejbalistou v Sokole Brno 1. a samozřejmě i v Lelekovicích, kde byl současně též trenérem. Rozhodně ale nebyl citově chladný, jak o sobě uvádí, protože jeho zápisky svědčí o naprostém opaku. I když byl introvert, uměl se náramně bavit a od srdce se odvázat. Pokud mu byl k ruce prof. Miroslav Toman a jeho další přátelé, tak mnoho pamětníků vyprávělo, že byli lvové zábavy.

Curriculum vitae:

- 1934 – Maturoval na Reformním reálném gymnasiu Brno, Dlouhá ulice – Královo pole.
- 1934–1939 student Lékařské fakulty Masarykovy univerzity, absolutorium 18. února 1939.
- 1939–1942 působil jako laborant do zákazu zaměstnávat mediky v nemocnicích.
- 1942–1944 byl asistentem obvodního lékaře MUDr. Vladimíra Vašíčka ve Frýdlantě.
- 1945 – 12. 6. promoval na lékařské fakultě MU Brno (přerušené válkou) a 1. srpna je asistent.
- 1953 – Docent dětského lékařství a zástupce vedoucího I. dětské kliniky.
- 1955 – Jmenován přednostou I. dětské kliniky a zvolen proděkanem pro výzkum a pediatrii.
- 1959 – 15. ledna získal hodnost kandidáta lékařských věd.
- 1959 – 1. září byl jmenován profesorem pro obor dětského lékařství.
- 1963 – 1. listopadu jmenován ředitelem VUP Brno se zaměřením na dětskou genetiku.
- 1967 – 1. června byl jmenován řádným profesorem pro obor dětského lékařství.
- 1967 – Byl vyznamenán medailí J. E. Purkyně za zásluhy o rozvoj péče o zdraví lidu.
- 1968 – Obdržel stipendium WHO Švédsko, ale odmítl vedení Genetického ústavu v Uppsale.
- 1969 – Byl jmenován čestným členem zahraničních pediatrických a genetických společností.
- 1970 – Zbaven funkcí a práva publikovat své vědecké práce (publikoval pod jménem kolegů).
- 1971 – 21. prosince jmenován dopisujícím členem Francouzské pediatrické společnosti.
- 1972 – Zůstává jako samostatný vědecký pracovník bez možností odborných kontaktů.
- 1973 – Výpověď z kliniky, zůstává na VUP kde byl pak poslán do důchodu 31. 7. 1980.
- 1975 – Opakovaně nabízel rukopis Lékařské genetiky k tisku.
- 1980 – Nařídil svou deset let psanou knihu odvézt do sběru, jeden výtisk je v Mendeláriu.
- 1980–1981 jeden den pracuje na poliklinice Tišnov a Kuřím, občas zaskakuje též v Blansku.
- 1986 – Umírá po operaci žlučníku v Ivančicích na plicní embolii a následný infarkt.

Prof. MUDr. Zdeněk Brunecký CSc., byl autorem nebo spoluautorem 13 knih a 112 odborných sdělení: Příručka pro lékaře dětských poraden - Praha 1954 (spoluautor O. Teyschl), Duševní vývoj dítěte a jeho poruchy - učebnice Praha 1957 (spoluautoři Fr. Brohm, V. Holub), Zlozvyky v dětském věku aj. výchovné problémy Praha 1959, 1963, Duševní vývoj dítěte a výchova Praha 1959, 1964, 1973 (spoluautor O. Teyschl), Dětské choroby – učebnice Praha 1962, 1964, 1970, Prevence v dětském věku. Kalendář zdravotníka Praha 1965, Choroby krevní – učebnice Praha 1965, Pediatrická propedeutika Brno 1966 (spoluautoři I. dětské kliniky), Vývojové vady a úchyly Praha 1972, Genetická prognóza v lékařství Praha 1972, Defektologický slovník Praha 1978. Kniha Lékařská genetika 800 stran textu, 400 tabulek a schémat nebyla pod různými záminkami vydána (nedostatek papíru, je jiná autorka atd).

A to se tehdy vše psalo ručně strojopisem, obálky ručně kreslil - počítač ještě nebyl.
Z písemností mé mámy Věry Brunecké (Rothové):

V letech 1921-25 navštěvoval Zdeněk Obecnou školu chlapeckou na Dlouhé tř. Jeho třídní učitel Vladislav Trávníček byl zaníceným turistou. Rodina se s ním přátelila a podnikala pravidelné nedělní výlety do brněnského okolí i prázdninové výpravy do turisticky zajímavých oblastí celé republiky. V letech 1926/34 studoval na Reformním reálném gymnáziu v Králově Poli. V prvních třinácti letech života ho výrazně ovlivnil dědeček Vilém Voříkovský svým hlubokým zájmem o dějiny. Této zálibě zůstal Zdeněk věrný a po celý život, při svých cestách do zahraničí vždy překvapoval své hostitele znalostmi z dějin jejich země. Při studiu na gymnáziu věnoval všechn svůj volný čas práci v jednotě Sokola Brno I. Působil při vedení dorostenců, trénoval je v odbíjené a sám také byl členem reprezentačního družstva jednoty. Dal podnět k pravidelným setkáním s dorostenci Sokola v Bratislavě a tyto styky udržoval a upevňoval až do okupace a zrušení Sokola.

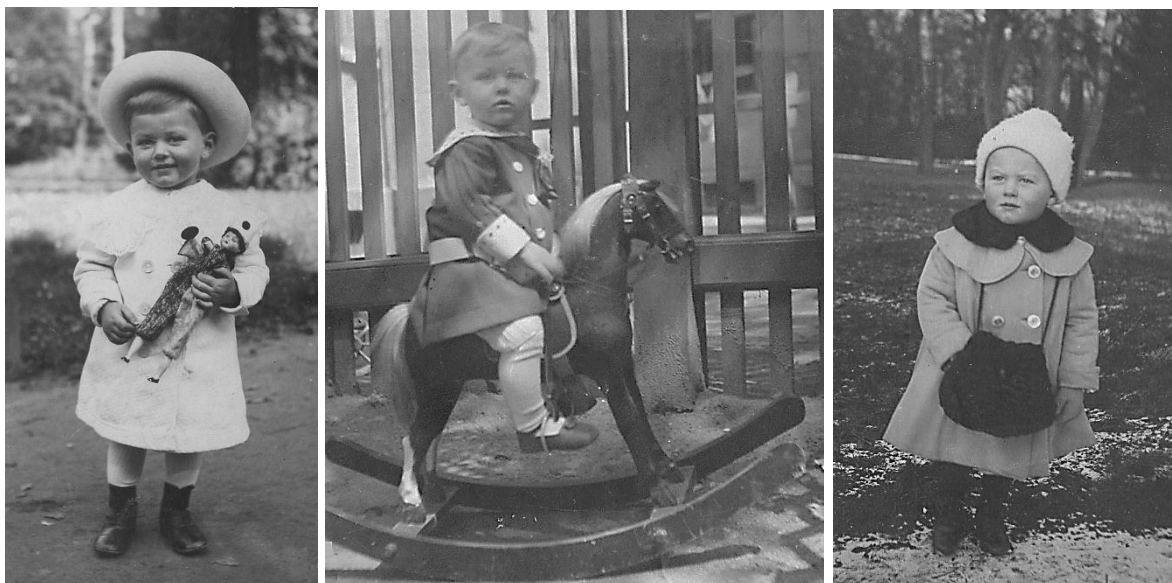
Po maturitě na gymnasiu se na přání rodičů rozhodl pro studium medicíny, ačkoliv jej více lákalo učitelství a historie. Skvělé přednášky a výrazná o osobnost akademika O. Teyschla ho přivedly k rozhodnutí stát se dětským lékařem. Dne 18. 2. 1939 dosáhl na fakultě absolutoria, promován byl až 12. 6. 45. V době uzavření vysokých škol pracoval zpočátku jako jiní postižení kolegové na dětské klinice jako laborant. Zapsal o těch dnech do svého deníku: 24. 11. 1939 následující: „V těžkých dobách ukáží se lidé takovými, jakými jsou, ne jakými se stavějí. A v tomto týdnu, kdy bylo potřeba ukázat kus odvahy, ukázali se mnozí příliš lehkými. Ten, kdo to vyhrál u nás na celé čáře, byl Teyschl. Již tehdy, když nemocnice byla obsazena vojskem, dovedl si vybojovat vstup, zatím co mnozí rezignovaně odešli, a později byl to opět on, který se pro nás, pro studenty bil a pro kterého slovo GESTAPO nebylo nepřekonatelnou překážkou. Dnes nám stiskl ruce a řekl: „Chlapci, vy si myslíte, že jsme na vás zapomněli. Vy ani nevíte, jak se o vás staráme, co všechno pro vás děláme.“ Pane profesore, i kdyby ta vaše snaha vyzněla nadarmo, i kdybychom se všichni octli na dlažbě, vždy vám budeme vděční. Zůstanete nám vzorem toho, s čím se tak vzácně setkáváme v dnešních dobách, vzorem statečného a poctivého muže!

Nejprve však zápisky autentické, tedy přímo tak, jak je asi měsíc před smrtí otec sepsal.

Zápisky otce:

Podnětem k tomuto vzpomínání byly Vzpomínky dědečka Voříkovského, které mně půjčil jeho syn Višek. Jedinou předností mých vzpomínek bude snad to, že nebudou napsány tak nečitelným rukopisem. i když moje špatné vidění kvalitu mého písma zhoršuje. Jinak tam budou stejné, pro potomky zcela nezajímavé události, které paměť zachovala jen proto, že byly silněji citově podloženy. A musím přiznat, že já byl vždy asi citově chladný, uzavřený člověk. Obávám se, že proti jiným jsem se nedovedl opravdu radovat, opravdu trápit, opravdu nenávidět, že jsem byl vždy „ne černý, ne bílý – tak něco uprostřed“. Ale snad tohle vzpomínání vyplní trochu mé prázdné stáří, které mám teď po svých sedmdesátinách před sebou.

Říká se, že nejvýraznější vzpomínky nesahají níže než do 3 let. Já si vzpomínám, jen na jednu příhodu, která byla zřejmě ranější. Šli jsme s maminkou po městě a vešli do kostela Minoritů pomodlit se za tatínka, který byl „na frontě“. Maminka klečela u oltáře, byla taková drobounká, taková smutná, že mně jí bylo strašně líto.

Obrázek 2: Zdeněk když bylo ještě Rakousko – Uhersko a jeho táta byl na frontě.

Nejvýraznější barevnou vzpomínkou je 28. říjen 1918. Stáli jsme na rohu náměstí Svobody a Rašínovi ulice a kolem nás defilovala brněnská posádka, dragouni na koních s trikolorami na přilbách, pěšáci s odtrženými orlíčky na čepicích, hudby atd. V čele jednoho útvaru šel strejček Žanek v uniformě a pozdravil nás tasenou šavlí. To mně bylo tehdy asi 3 a 1/2 roku.

Brno Střelecká 4 (dnešní Domažlická, za Rakouska Aspernská)

Je zvláštní, že nejvíce mých vzpomínek pochází z prvních 6 let mého života. Z obecné školy je jich málo, ze střední ještě méně a z pozdějšího života ještě méně. Bydleli jsme ve 4. poschodí, tedy hodně vysoko pro toho, kdo musel denně nosit ze sklepa uhlí a koks (výtahy tehdy nebyly). To bylo ovšem povinností služek, jichž se postupně vystřídalo u nás několik a všechny z jedné rodiny (Řiháčkovy). Postavení služky nebylo tak zlé, jak by se z dnešního pohledu zdálo. Plat měla celkem dobrý, stravu zdarma, dárky k vánocům, naučila se vedení domácnosti, jen volného času měla málo (jen neděle odpoledne). Služka byla ovšem jednou z příčin mé malé samostatnosti. Nikdy jsem si nečistil boty, v první třídě jsem si nedovedl ani zašněrovat boty. Skoro bych řekl, že i výchova rodičů tuto nesamostatnost prohlubovala.

Náš byt vidím jako na fotografii. Z předsíně byly dveře do kuchyně, dvou pokojů, záchodu a spižírny. V bytě bylo plynové osvětlení a dobře si pamatuji na zavedení elektriky. Její světlo se mně tehdy zdálo žluté proti bílému světlu plynových osvětlovacích těles. V kuchyni spala služka, ale jinak si na její vybavení nepamatuji. Náš život se soustřeďoval do jediného pokoje, který měl výklenek, kde se obědvalo, byla tam akvária a večer se tam sedělo u knihy. Většinu místnosti vyplňovaly manželské postele, postýlka pro bratra a otoman, kde jsem spával a ve dne si hrával já. U dveří byla kamna a vedle nich umývadlo, ovšem bez tekoucí vody. Z tohoto pokoje se mohlo projít do parádního pokoje, ale dveře byly celý rok zavřené a otevíraly se jen na vánoce. Bylo to proto, aby tam děti nedělaly škodu, v zimě též proto, že se v tom pokoji topilo jen o vánocích. Za parádním pokojem byla ještě koupelna, kde se pod kotlem topilo jednou týdně uhlím, protože teplé vody bylo málo, koupala se - jak se mi zdá - celá rodina

v jedné vodě, v pořadí "děti-maminka-tatínek-služka". Když jsem byl vykoupáný, zabalil mně tatínek do froté ručníku a přenesl přes studený parádní pokoj do postele. Chodilo se spát v 9. hodin a otevřeným oknem mne denně ukolébávaly zvuky večerky (byly to první taktý Čajkovského Italské capriccio) z kasáren protějšího „Mundursdepá“. Co si pamatuji, jezdila po Nové ulici tramvaj (konečná byla u Semilasa), ale před Mundursdepem a mezi zastávkou tramvají byl hustý hájek (olejové ořechy a šeríky). Za parádním pokojem byla ještě dosti prostorná dřevěná veranda, odkud bylo vidět na zvířata ve veterinární škole. Ale na verandě jsem pobýval málokdy (bylo tam mnoho sazí.) V tomto bytě jsem prožil prvních 12 let svého života.

Představovali jsme typickou maloburžoazní rodinu, pyšnou na bílý límeček a buřinku hlavy rodiny. Později mne vždy iritovalo, když jsem slyšel, že jsme páni, něco lepšího než ostatní lidé. Nedovedl jsem pochopit proč. Finančně jsme na tom nebyli valně, protože si tatínek nosil domů práci z banky Slavie, kterou dělala po večerech. Hospodaření bylo velmi spořivé, které předkládala vždy večer maminka tatínkovi, které on přísně kontroloval. Nesmělo tam chybět ani 20 haléřů, které dala maminka žebrákovi. Později se naše finanční situace zlepšovala, ale žilo se dále velmi úsporně, „protože bylo třeba pamatovat na zadní kolečka“. Když otec odcházel do důchodu, měl měsíční příjem 4 000,- Kčs, což bylo více, než jsem kdy dostával já jako universitní profesor. (Kupní hodnota koruny klesla od těch dob nejméně 5 krát.)

Obr. 3: Čtenáři v secesním pokoji na Hutterově rybníce 4, v Brně u Lužánek, dnes Vrchlického sad. Po večeri 9. 9. 1923. Zleva Karel (Bobin), babička Anna a můj táta Zdeněk.

My děti jsme byly odkázány celkem sami na sebe. Z počátku s námi maminka chodila asi do Lužánek, ale na to si moc nepamatuji. Byl jsem prý vždy uzavřený (ostýchavý) a nikdy jsem si s jinými dětmi nehrál. Sami jsme ven nesměli a kamarády vodit do bytu jsme měli zakázáno. Nechápu, co jsme celý den dělali, protože se nepamatuji, že bych si někdy s bratrem hrál. Jen jedna příhoda mně utkvěla, ale to jsem byl už školák. Další text viz vpravo →

Štědrý den.

Ráno jsem se neobudil. Když se tato slavná událost stala bylo již $\frac{1}{2}$ 10 a než jsem vylezl z postele 11. Dmku-
vu snad mohu hledat v tom, že jsem^{byl} celý rozbitý z
volisu. Než jsem se prokoukl už je tu oběd. Zelenino-
vou polévku jsem snědl s chutí, ale na fazole a slanečky
se mně nechtilo a tak jsem se vymluvil na půst.
„Chci vidět zlaté prasátko.“ To mně však nebránilo,
abych v tajnosti nesnědl dva pořádné kusy vánoč-
ky. Poněvadž pak nic nebylo na práci, šel jsem ven.

Nevím, co to je. Štědrní vánoce jsou smutné,
smutné tak, jako zádne před tím. Obla zatažená,
chvilami padá mlha, v ulicích plno kouře a prachu.
Při tom všem mrazne, takže potkávám každého drnkota
člověka s šálky. Jdu klínými poliemi, pak silnicí
a zaboučím do údolí na pravo. Připadá mi tak, jako
arizonské kaniony podle lícení Carwooda a Greya. Skaně
pruhé, rozervané, místy čmí skalina a všude je
ticho, nádherné ticho, které není ani v Antonického
a pro které sem rád chodívám. Jdu zvolna a rozhlí-
ším se, zda neuvidím nějakého živočicha. Videl
jsem tu zajíce, koroptve a minulé zimy se dostala
lasička do takové mé blízkosti, jako ještě zádne,
z divoce zjiřících zvířat. Její obraz nikdy nezapo-
memu. Nádherně zbarvená selma jako blesk se tehdy
blížila, odrážííc se vysoko od ledové pokrývky ro-
tcha, rozhlížííc se po horisti. Tu se dostala až
ke mně; jáh mile mne uxrila, zarážila se, chvíli
na mne pohlížela jako kdyby byla vytesána z ka-
mene. Pak jako kdyby s ní spadla rouska majestát-
nosti, tihla sebou a přelala, kříc se podél břehu, až
zmizela v jikési díře. Toto uvídnutí a hrozivý porozu-
mí velkým básnickým přírady, kterí opěvují sever.

Obrázek 4: Deník z mládí mého otce.

Bylo předjaří a v neděli nás naši pustili samotné na zamrzlý rybníček (dnes jsou tam UP zá-
vody). Ledovalo se a na hladině plavaly kry. Karlík na jednu skočil a ona se s ním potopila.
Vytáhl jsem ho z vody a utkali jsme domů. Než jsme domů došli, měl Karlík šaty zmrzlé jako
ledový krunýř. Nic mu z toho nebylo a ani já jsem tenkrát nedostal rákoskou. Je mi dnes skoro
lito, že jsme si s Karlíkem zůstali vždy cizí. Já byl o 2 roky starší, ve škole vždy úspěšný a on
měl od obecné školy samé potíže a v dalším životě smůlu nad smůlu.

Slavný večer. Věčere je tu. Černá polévka rybi' mne nikdy
pořádně nechutnala a proto se ani do ní neženou. Pak je
smazaná ryba, tu nejím. Nakonec přichází černá. Táta
mne nutí, abych si vzal, ale já se spokojím omáčkou.
Rozvíme se důležitá debata o výživnosti ryb, ale já si
své stanovisko zachraňuji tvzením, že v omáčce jsou
vyvařeny všechny výživné látky ryby. Pak se poslouchá
rádio, stále a stále se nám neodbytně vnucuje píseň
"Guliverův slůvk", takže posleze zdravíme se strejcem Vi-
loušem rovnostářem její zvuky. Boli' mne žaludek.
Beru si jakýsi černý prášek, mám ho plná' usta,
chci ho zapít vodou a tu se otevírají dveře a táta
hláší: "Přišel k nám Ježíšek" Hravě sklenicí na
stůl a s ústý slznými odporu' chuti prášek začnem
do jídla. Většinu dárků jsme předvídali. U dveří
stojí lyže s bohami a s holi', vedle na stole dvojí
lyžařské rukavice, jeden norský kalhoty, flanelové
košile, kravaty a to hlavní knihy. Učty od Curwooda.
Tolik jsem jich nečekal. Klych nezapomněl musím
se ještě zmínit o obálce v níž byla "malíčkosť" 36 Kč.
Karlík dostal totéž jen o svata více. Ten si mám jít
sám vybrat. S roztáhu je slyšet jen šustot papíru
při rozbalování dárků. Jeden prohlíží druhému, co
dostal. To zabírá největší část večera. Při tom ovšem
nezapomínám si plnit žaludek ovocem, vínem,
dávlemi a cukrovím. Potom přichází čaj a sentvice.
Or d'Evre, kapitan Luk, rybi' očka, sardule, ančovičky atd.
sny s houskami. Mhu s klidným svědomím říci;
že jsem se nacpal dokonale. Ještě druhý den před obědem
mne vyskakovali "salapaticky." Tím je program večera
pro mne skončen, čím ještě chvíli jidnu z knih, při
čímž do sebe snažím se ještě něco vepít, a pak
underem dvanděté hodiny, uspokojen na těle i na duchu jdu spat.

Obrázek 5: Deník z mládí mého otce.

Dopis Viléma Jana Voříkovského jeho synovi Vilimu z 25. 8. 1921:

Brunečtí přijedou a 30-31. půjde Zdeněk k zápisu na školu v Dlouhé ulici (D'Elvertova).

Škola na Dlouhé ulici (D'Elvertova)

Snad bych se měl zmínit i o škole na Dlouhé ulici (dnes Staňkova). Pan učitel Trávníček byl dosti přísný (pamatuji, jak slabého žáka chytil za límec a tloukl jím nosem o tabuli), ale já měl vždy samé jedničky. Rok probíhal dosti jednotvárně, ale mně stačilo, že jsem mohl číst. Kamarády jsem neměl, snad jedině Roztočila (jako inženýr žil pak v Praze), ale to bylo z mé strany spíše obdivování než partnerství. Nejvýznamnější událostí roku byly vánoce, kdy se u nás scházeli všichni příbuzní. Dostávali jsme většinou knihy. Největší radost jsem prožil, když jsem jednou dostal velký míč a mohl si hrát na brankáře. (Ještě jeden velký dar: loutkové divadlo). Jednou jsme dostali indiánskou výzbroj a mně se hned podařilo trefit šípem do Karlíkova oka, naštěstí do koutku. Ještě jednou jsem ho vážněji poranil a to když jsme už větší házeli v Lelekovicích oštěpem, on neuhnul a oštěp se mu zabodl do kolena. To tehdy ležel v nemocnici. Já žil spíše ve světě svých fantazií. Naši tomu říkali „tajtrlikování“. Stačil mně prut v ruce a s ním jsem hrál vítěze v bitvách, úspěšného sportovce atd. Stáhl jsem se někam do ústraní, kde jsem si hodinu hrál nějakého hrdinu, jako na divadle. Drželo mne to i na střední škole. Po úspěšné přijímací zkoušce jsem začal chodit do r. gymnasia v Kr. Poli. První třídu jsem absolvoval na Mojžírově náměstí, ale v sekundě jsme se stěhovali do nové budovy na Slovanském náměstí. V té době jsme se též po smrti dědečkově přestěhovali do jeho bytu na Hutterteich do Lužánek.

Brno Hutterův rybník č. 4 (dnes Vrchlického sad u Lužánek)

Náš nový byt byl rozsáhlý; 4 velké pokoje a pokoj pro služku. Babička si nechala jeden pokoj a my měli další tři. Žilo se však v tom nejmenším, kde jsme spali s Karlíkem, kde se obědvalo, hrálo tam rádio, psaly se tam všechny úlohy, a kde se topilo v jedné místnosti rozsáhlého bytu. Pod okny byly Lužánky, kam jsem však jedině chodil v zimě bruslit. Do školy to bylo příliš daleko a vzhledem k odpolednímu vyučování, absolvoval jsem trasu do Kr. Pole pěšky 4 krát denně. Tramvaj sice tehdy měla konečnou zastávku na Sadové, ale stálo by to moc peněz. Tak jsem jí jel asi jedenkrát – když jsem jel k maturitě a silně pršelo. V novém bytě jsem prožil relativně nejdelší část svého života, ale vzpomínky jsou dost matné.

Lelekovice – letní byt

Nejjasnější ze všeho jsou vzpomínky na prázdniny. Již ze Střelecké jezdilo se do Lelekovic. Přijela vždy fůra tažená koňmi a na ni se naložily peřiny, kusy nábytku a na vršek jsme se posadili my s Karlíkem. Rodiče jeli vlakem do České. V Lelekovicích jsme vystřídali různá místa: u Bauerů v Poňavě, u Veselých pod skalou, u Brychtů na kopečku, u Růžičkových a u Buchtů na návsi. Na to první místo zvláště vzpomínám, protože mne tam hrozně poštípaly vosy a pak jsem tam spadl a rozřízl jsem si nohu o hřebík v prkně po délce celého bérce, takže mne museli vézt bryčkou do nemocnice do Brna. O prázdninách chodilo se do lesa, koupali jsme se na koupališti u Slavičků a konaly se větší výlety pod Nový hrad na Černou horu atd. Běžně se chodilo na Skalku, kde se pekla „raubířská“, na Vranov do restaurace k Ševelům, do Šebrova pro husu atd. Nejdůležitější ze všeho však bylo, že tam byla dětská společnost, Hudcovi a Rot-

hovi. Tak bylo možno pořádat turnaj v šachu, atletické soutěže a různé hry. Měli jsme sice nařizeno po obědě spát, ale místo toho jsme si hráli u Toufarů až do chvíle, kdy zahrčel Žáčkův autobus; to se ještě stačilo tryskem pod Strání doletět k Buchtům a skočit do posteli dříve, než táta vešel do dveří. Těsně před válkou koupili naši pozemek v Záhumení a začalo se stavět. Bývalo to slunné místo, v létě nesnesitelné vedro a to proto, že obě stráně byly čerstvě vykácené. Až les znovu vyrostl, stalo se místo velmi chladným, zvláště na jaře a na podzim.

Obrázek 6: Vánoce 1932 otec Karel, Karlik, šťastný Zdeněk s hůlkami, babička Marie, Anna a Willy.

Na tomto místě patří dodat, že tehdejší doba nových nadějí vedla mládež v odkazu Tyršova Sokola ke sportu. Byla to asi stejná mánie jako dnes, kdy mladí lidé neustále hledí do displeje telefonů. Jenže tehdejší zápal byl myslím mnohem prospěšnější. Současné vzájemné ohlupování zprávami ze sociálních sítí bez schopnosti kritického myšlení je nešťastné, naopak sportu oddaná Masarykovská republika mladým lidem, díky sportu, kritické myšlení spíše rozvíjela. Ovšem i tehdejší politika mladé lidi zajímala podobně jako dnes. Nějaký Hitler?

Z deníku: Dne 18/10 1931

V lehké atletice to chci na rok vzít pořádně do ruky. Mám úmysl začít hned od počátku sotva se začne na Stadionu dělat. V kouli chci to dotáhnout nejméně na 12m, v disku 26m, v oštěpu 30m. Také chci trochu dělat skoky, abych v tom oboru nebyl úplně nemožný. Ve vysokém chci jít nejmíň na 140 cm a v dálce na 520. Uvidíme za rok na podzim, zda jsem svého cíle dosáhl. Na tenis se příliš netěším a to ne, že by mne snad nebavil, ale proto, že mne moc udře a zabije spoustu času.

Obr. 7: Posedlost sportem byla tehdy příznačná (Zdeněk na Skalce v Lelekovicích, koule a disk).

Ve škole - paměti

V Brně ve škole jsem prožil osm celkem nudných let. Psal jsem si tehdy deník¹ a tak na něj odkazuji. Snad nejtrpčí bylo období, kdy jsem chodil do tanečních. Nebyl jsem pro pohyb příliš nadaný a konverzáce s děvčaty, která se ostatně na nás dívala svrchu, mne otravovala. Již na obecné škole jsem míval dvojku z tělocviku, ale to se změnilo, když jsem začal chodit do Sokola. V 16 letech jsme se začali připravovat na Slet². Ti šikovnější kluci byli v náhradových nebo atletických družstvech a tak pro volejbal a basketbal byla vytvořena družstva kluků II. kategorie. Já byl volejbalem úplně posedlý a vzpomínám si, jak jsem za tmy vstával a spěchal na trénink do tělocvičny na Stadion. Jak i v budoucnosti dosahoval jsem tyto úspěchy ne nadáním, ale vůlí a houževnatostí.

Z deníku v jeho sedmnácti letech (výňatky):

19. března v sobotu 1932

„Pojďte sem Brücku. Řekněte mi, co víte o J. K. Tylovi. Jste připraven?“ „Prosím vy jste řekl - já jsem myslel, že se poslední den nezkouší.“ „Řekl jsem to?“ „obrací se Kufr na třídu. Jednohlasné ano. „Ale, ale, už si vzpomínám.... já jsem řekl: Poslední hodinu půjdeme dál a zkoušet se bude po svátcích. Hm...hm.“ Náhle jeho obličej ozáří úsměv: Neřekl jsem však, že nebudu zkoušet. Ovšem, po svátcích se zkouší. Já zkouším v každé hodině. Tak si sedni, já si to poznamenám.“ Pak věřte profesorům. Tolikrát nás zklamali, ale vždy se jim věří opět. „Soušková to nemyslela?“ „Prosím ne!“ „Pojďte sem a řekněte to vy!“ Slečna Soušková jde

¹ Když jsem vzpomínky spisoval, měl jsem jen sešit z roku 1931/1932, ale pak Hanka na půdě našla 9 dalších do r. 1944.

² Vyvrcholení tělovýchovné činnosti Sokolů, zejména formou veřejných cvičení pro veřejnost

hrdě na stupeň a spouští. Smysl to mít nemusí, vždyť to není kluk, co je vyvolán. U děvčat stačí žvanit, žvanit, žvanit.

To člověka znechutí. Obracím se k oknům a dívám se ven. Bezmračná obloha, blankyt tak podivně modrý, že by člověk podobné barvy na zemi nenašel. Chvíli se zdá, že se obloha klene sotva nad střechou, chvíli se opět vzdálí do nekonečna. Modrá barva ani sytá, ani světlá, jaksi nádherná, probouzející radost ze života, nekonečně veselá, ale zároveň slavnostní. Slunko zlatí římsy okna, celé domy a vším tím vane jakási tichá vznešenost. Iluze je však krátká. Naproti na střeše počínají klepati koberce a surové rány zahánějí přelud paláců ozářených sluncem a vracejí přítomnost nudných činžáků. Obracím se zase zpět do třídy.

Měsíc Radosti v sobotu 7. - 1932

Chemie: Píkl působil dojmem nadřeným, na otázky odpovídal brilantně, takže se zdálo, že z toho bude vybl nebo aspoň dvojka. Když tu přišla řeč na karbamid: “Jak se jmenuje jinak....., nachází se v moči.... Ty vůl, vůl.... močovina!“. A nyní vypukl všechn hněv, který vůči Piklovi má: Buč, buč, blbe, když v té kotrbě máš drtiny, tak nestuduj! Vůl jeden s volm – marš, sednout. Taková blbá třída to jsem ještě neměl. Takovej vůl, takoví idioti..... Čtvrt hodiny po té napsal učitel Nevole s klidem $\text{Ca}(\text{SO}_4)_2$

Měsíc zelené trávy ve čtvrtek 28. – 1932

Na školním dvoře je živo. Pestrá chumelenice barev honících se děvčátek, tam zase jak lilie vznešené stojí neb se procházejí slečny z vyšších tříd, tu v mraku prachu honí sekundáni puku a jinde ve skupinách se baví, někdy dosti živě, žáci z vyšších tříd.

Jak motýlek se něco stále proplétá mezi hloučky, hned blíže, hned dále, zelená postavička pěkné sekundánky. Není na ní to, co bývá u děvčat ceněno, koketní pohledy krása, ba ani ten smysl pro prázdné mluvení a tak zvanou zábavu. Jen život, smích a veselost a zelený motýlek se opět pouští do hry, běží, skáče dál a dál.

Konečně se zastaví, ale jen na chvíli. Těžko oddechuje, ale celá postavička hraje živostí. Však co to. Z blízka to není to malé děvčátko a člověku se mimoděk derou do úst slova. “Slečno.“ Její postava jakoby vyrostla a pouze nízké střevíčky, v nichž vězí opálené nožky, připomínají ten obraz před chvílkou. Bohaté hnědé kadeře uprostřed čela rozčísnuté se neposlušně rozbíhají a ruka nestačí je upravovat. Mírně klenuté vysoké čelo je jimi zasazeno do krásného rámce, který ji činí více dětským. Ústa co chvíli odkrývají v úsměvu perleťové zuby a tento úsměv je tím nejdětinštějším. Ostrá bradička i římský nosík vypadají v tomto rámečku trochu přísně, zvláště když dlouhé řasy zastíní ty jasné studánky plné veselosti. I kdyby však ty detaily pozbyly své rozkošnosti, zůstane vždy ten obrázek krásným. Veselí, radost ze života – toť pravá krása. Ne aby si někdo myslel, že se otáčím po děvčatech. To ne. Konstatuji jen holou skutečnost, tak jako bych popisoval květinu na trávníku. Při tom se budu stále modlit: “

.... a neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od ženských. Amen!“

Měsíc zelené trávy v pátek 29. – 1932

Odbývají se písemné maturity, a proto byla deska³ ve třídě. Nerýsovalo se téměř nic, samá psina a dívání z oken. Rozjaření se přeneslo i do jiných hodin a přestávek. Ve třídě se hrála kopaná s kopacím míčem, lampy lítaly, okna řinčela, házelo se křídami z oken do jiných tříd po děvčatech. Donesl jsem domů jakousi cedulku z obchodu: Pravá hovězí kůže. Ta se přilepovala na záda a za postiženými se vždy valil zástup a psina nad psinou. To jaro nás dělá dětinskými.

Měsíc zelené trávy v neděli 10 -1932

Mužstvo je konečně pohromadě a až se sehraje, půjde z nás hrůza. Pohromadě jsme spolu ještě nehráli, ale již příští neděli nastoupíme komplet proti Král. Poli.

Chci tak si trochu zahrát na kritika a rozebrat naše mužstvo. Vítek – plně využívá své výšky a dává smeče metr za síť. Když se dostane k síti, jde z něho hrůza a až bude do ran dáváti sílu celým tělem, nevezme jeho smeče nikdo na světě. V poli hraje dost dobře, ale je na něm vidět nedostatek trainingu. Nahrává mu Brychta, který si vyléčil svůj kotník. Dobře smečuje i nahrává, v poli hraje výborně a až získá trochu „startovací rychlosti“ bude z něho hráč prima klasy. Druhá dvojice Švestka a Velán. První překvapuje svými rychle promyšlenými a prudkými smeči, jímž schází ještě k dokonalosti větší klopení. Též je na něm vidět, že přes zimu netrinoval, a proto nehraje ještě tak jako vloni. V poli je trochu pomalý. Velán nehrál celou zimu, ale přes to hraje perfektně. Techniku a postřeh má výborný a je z nás nejlepším obráncem, neboť někdy chytne i nejstrašnější smeče. Třetí do dvojice jsem já s Ilčou. Na nás zase je vidět, že jsme poctivě cvičili, máme „dobrý start“ značně jsme zlepšili postřeh a jsme ohromně sehraní. Vašíček má výbornou techniku a obranu a co je hlavní, skvěle mi nahrává. O sobě promluví podrobněji. Napřed co se týče smečování. Jsem vybíravý v nahrávkách, ale když mi Vajda nahrává „komín“ tak ho vždy skvěle položím do půdorysny. U mých smečů se střídají rány mizerné se skvělými. Techniku jsem značně zlepšil, ale je to stále má slabá stránka. Za to mám značně lepší postřeh a dovedu doběhnouti hodně vzdálené míče. Snad trochu přeháním, ale je to pod dojmem skvělé hry včerejší a dnešní. Dnes jsem například ohromně vzal robinsonádou Ticháčkův smeč. Abych však nezapomněl na svou hlavní chybu. Neumím na-prosto blokovat a v tom jsem daleko za ostatními. Nejlépe snad z nás blokuje Brychta. Pak máme náhradní dvojici Weinman se Strnadem. Weinmann se učí moc pomalu. Je sice vidět pokrok ve hře v poli a dost často dá dobrý smeč, ale stále je slabinou. Tonda Strnadův se velmi zlepšil a mívá dobré chvíle, ale je pomalý a „neumí odstartovat“.

Měsíc zelené trávy v neděli 17. -1932

Již jsem se rozhodl- chci vyniknout ve volleyballu..... Nedostanu-li svou nahrávku (a v tom jsem hodně vybíravý) pak už to téměř není smeč a jde-li nahrávka nade mne pak je to 99% jistota, že to zvořu. Musím se tedy hodně učit, ale možnosti k tomu mám.

³ Deska = deskriptiva, rýsování, deskriptivní geometrie

Měsíc Radosti v sobotu ve čtvrtek 5. – 1932

Dnes je Nanebevstoupení Páně, to znamená svátek a mělo by to znamenat voliš.

Měsíc Radosti v sobotu 7. - 1932

Nešťastný volleyball. Stahuje všechno moje myšlení ve škole, doma po cestě, myslím na něj při jídle, v noci se mi o něm zdá a jsem z toho celý blázen.

Měsíc Radosti v úterý 10. - 1932:

***Prosím Pana Boha, abych se nade mnou smíloval a zlepšil mou výkonnost
ne kvůli mně, ale kvůli celku!***

Obrázek 8: Zdeněk jako lídr mančafu Sokol Brno 1.

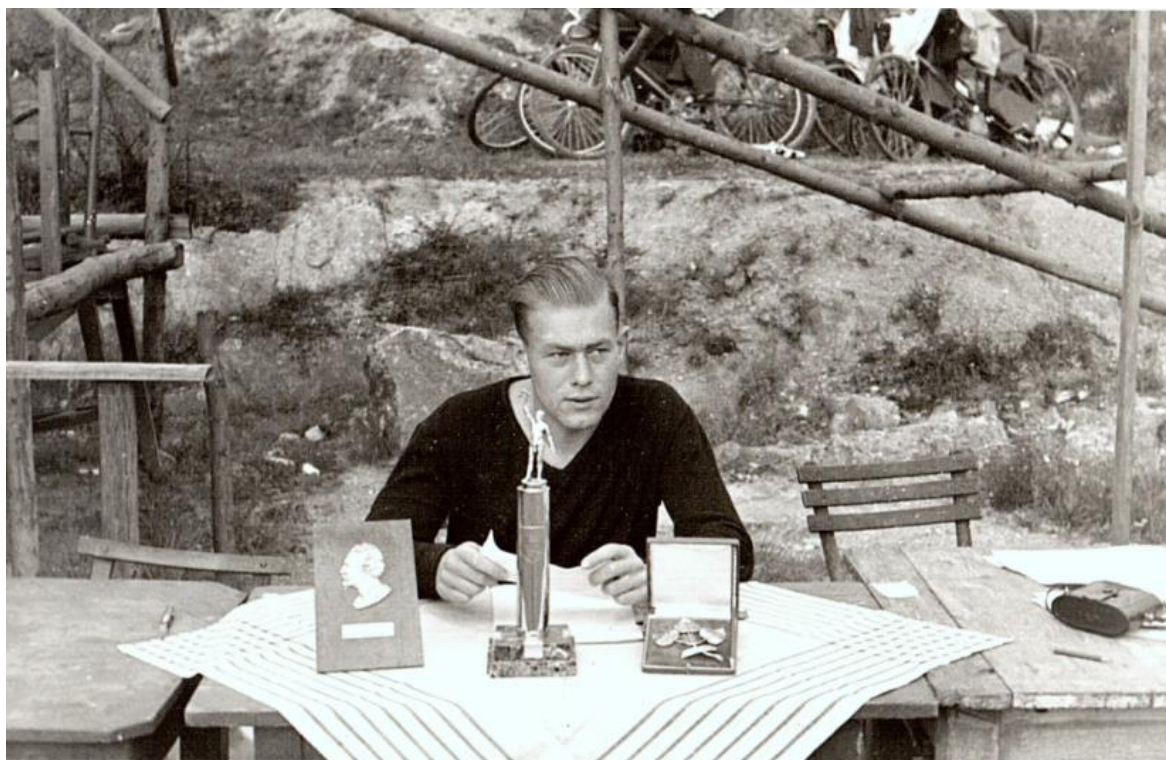
Obrázek 9: Lítá utkání na Skalce v Lelekovicích. Otce nebylo lehké zablokovat.

Voleybal - paměti

Na Sletě jsme skončili druzí za Plzní a před Košicemi. V naší šestce jsem našel své nejlepší kamarády, Ilčíka Vašíčka a Honzu Brychtu. První zemřel brzy po válce na tuberkulosu, druhý o něco později na ledviny. Kromě nich se mnou hráli dlouhán Vítek a Vajman a taky Strnad. Dnes jsou již všichni mrtví. Volejbalu jsem zůstal věrný, i když jsem přešel do členstva. Vybudovalo se tehdy nové družstvo, opírající se o dva hráče z dřívějšího, Buchníčka a Bílka, kteří nás vlastně drželi. Dr. Ervín Buchníček byl tehdy o 5 let starší než já, skvělý inteligentní hráč a osobně jedinečný člověk. Mnoho slávy jsme nezískali, protože Dr. Ticháček, Alex Drdla, Honza Brychta a já jsme nepředstavovali nic světoborného. Ale vyhráli jsme řadu turnajů a se Sokolem Brno I. se muselo počítat. Současně jsem dělal vedoucího v dorostu a začal jsem tam budovat dorostenecké volejbalové družstvo. To mne zaujalo mnohem více než vlastní závodění a organizoval jsem mnohé zájezdy, které jsem financoval z vlastních prostředků. Nejzdařilejší byla družba s Bratislavou, která vydržela až do války.

Tady jen poznámka, že otec byl jeden čas dokonce i členem reprezentačního družstva ČSR.

Obrázek 10: Táta na nějakém sportovním vyhlašování vítězů, vpravo již jako junior.

Než se začnou odvíjet další vzpomínky, chci říci, že jsem otce ctil a miloval. Můj táta byl velký laskavý člověk plný ochoty porozumět druhým. Když jsem otevřel jeho deník z mládí a přečetl si, jak krásným slohem popisuje první lyžování či Vánoce, těžko nevnímat jeho cit a radost žít. Jenže i jeho, stejně jako nás, život semlel a krásné vize proměnil, v „má dáti – dal“.

Medicína - paměti

Medicína mne nijak nezaujala. Bylo nás v semestru 600, posluchárny nestačily, a protože nebyly pro většinu předmětů učebnice, psali jsme si poznámky sedící na podlaze kolem přednášejícího. Býval jsem z přednášek tak unaven, že jsem usínal při učení a musel jsem se učit být déle vzhůru, než jsem byl celý život zvyklý. Denně jsem si přidával 1 minutu bdění, i když to k vlastnímu učení mnoho přidalo. Všechny zkoušky I. rigorosa jsem sice udělal, ale všechny jen dostatečně. Vše se změnilo, když jsme začali ve třetím roce s klinickou medicínou. Ta mne úplně uchvátila a od té doby jsem nežil pro nic jiného. Tehdy jsem chtěl být nejprve chirurgem (praktikoval jsem v Úrazovce), ale potom mne uchvátila interna a posléze dětská, díky famózním přednáškám prof. Teyschla. Na praxi jsem byl v Ostravě na interně na Fifejdách a pak v roce 1938 v Paříži na interně prof. Fissengera. Z Paříže jsem mnoho neužil, protože jsem byl ve dne na klinice a večery jsem studoval. Za všechny peníze jsem si kupoval knihy, jichž jsem po měsíci vezl domů celý kufr. Pokud vím, byl jsem za tu dobu 1 krát v Opeře.

Blížil se Mnichov a já jako většina vrstevníků před ním zavíral oči a uši. Obsazené pohraničí mnou hrozně otrásl a nedovedl jsem pochopit, že jsme bez odporu složili zbraně. Jedinou útěchou bylo učení a to mně moc nešlo. Měl jsem před farmakologií, když došlo k úplnému

obsazení našeho státu a pak k zavření vysokých škol. Chodil jsem s ostatními Sokoly hlídat s puškou důležité objekty, až jednou večer na stadioně se roznesla zpráva, že Němci obsazují naše území. Druhého dne byli v Brně. Byl to takový pošmourný den – ten 15. březen- chvíli sněžilo. Ale zatím šlo všechno po starém. Zavření vysokých škol jsem považoval za přechodný oddech od studia. Ale pak přišlo zatýkání a jednou odpoledne přišlo i k nám gestapo pro Schutzheftlinga⁴. Byli jsme s Bobinem oba doma a oni po chvíli váhání si vybrali Bobina.

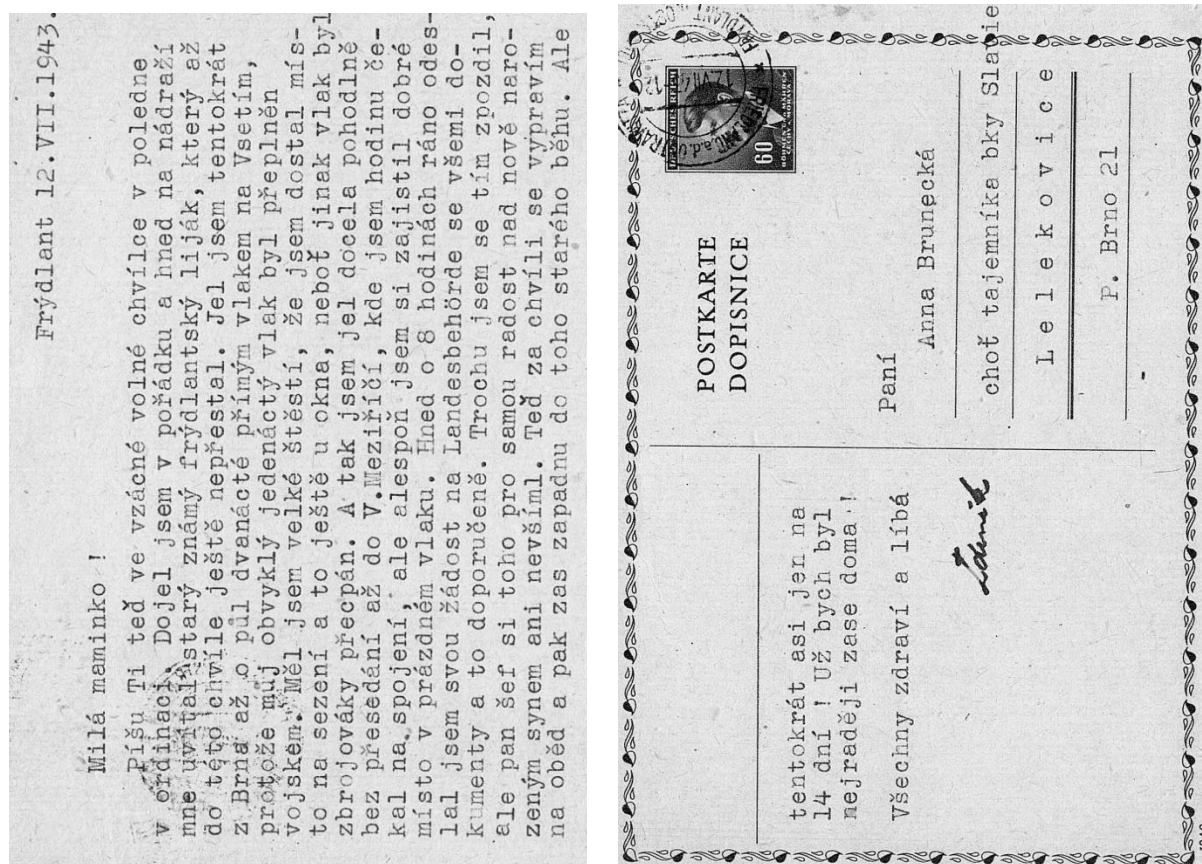

Obr. 11: A tak se před válkou lyžovalo v Lelekovicích. Vlevo strýc Bobin (Karel), pak jejich kamarád (Ruda Albrecht?), dále strýc Milan a úplně vpravo máma Věra s tátou Zdeňkem ještě za svobodna.

Co teď dělat? Zkoušeli jsme to s nějakým zaměstnáním v nemocnicích, ale to nám brzy zatrhli. Zapsal jsem se ke studiu na English Institutu (na náměstí Svobody), ale ačkoliv jsem tam trávil celé dny po celý rok, moc jsem se té angličtiny nenaučil. Pak přišla výborná nabídka na místního asistenta lékaře ve Frýdlantu. Nešel jsem tam rád a byl jsem tak nešťasten. Dr. Vašíček byl hodný člověk, ale práci chtěl, a já musel trávit i večery v autě při návštěvách. A mně bylo v autě zle. Poznal jsem však práci praktického lékaře v terénu, která byla velmi tvrdá, ale ozářená vědomím vlastní důležitosti. Tehdy praktický lékař prostě zachraňoval životy. Ve Frýdlantě (bydlil jsem i pana Chodury) jsem prodělal černý kašel a infekční žloutenku. Bizarní snad bylo, že jsem s pertussí pracoval v poradně pro děti a se žloutenkou jsem jezdil do Valašského Meziříčí hrát basketbal. Jinak bylo pro mou povahu typické, že jsem se po celé ty dva roky s nikým neseznámil a žil jen se svými knihami. Jen v neděli jsem jezdil do Ostravy nebo Ostravice k Fialovým. Ovšem ten pobyt ve Frýdlantě mně připadá jako nej-

⁴ Schutzhaftling - Člověk uvržený do zajišťovací vazby

smutnější léta mého života. Ty nekonečné cesty za pacienty ve tmě a dešti, ty dlouhé večery v podkrovní komůrce nad knihami. Prožíval jsem svou opuštěnost hrozně tísnivě a není divu, že jsem se s nadšením chytil možnosti pracovat jako Aushilfskrankenpflege (pomocný ošetřovatel) v Brně na klinice prof. Teyschla.

Obrázek 12: Dopisy otce mamince z lékařské praxe do Lelekovic z 12. 7. 1943

Lelekovice 273

Myslím, že to bylo na podzim 1942 nebo v únoru 1943, kdy jsem se vrátil. Naši se mezitím museli vzdát svého bytu v Brně a přestěhovali se do Lelekovic. Bylo tam krásně nejen v létě, ale i v zimě, kdy venku ležel sníh, a v podkroví mne hřála rozpálená kamna. (Je to zvláštní, že během války nebylo máslo a maso, ale uhlí a koks bylo dost). Práce na klinice mne uchvátila, zvlášť když jsem tam vlastně dělal lékaře. Kromě toho jsem se zapojil do práce v lelekovickém Sokole, kde jsem cvičil, ale i vedl dorostence. V té době se ve mně provalil dosud potlačovaný pud pro společnost. Měl jsem tam plno kamarádů kromě Rudy Albrechta, s nímž jsem kamarádil od dětství. Od počátku války jsem již měl kolo a mohl se účastnit „slavných“ výletů, kdy jsme my volejbalisté, poráželi kde koho. Jistě mně lichotila představa, že jsem „hvězdou lelekovického nebe“. Ale účastnil jsem se i přespolního běhu, kde jsem šel jak papír.

O tomto běhu mě otec mnohokrát poučně vyprávěl. Cítil se tehdy na jasné vítězství, vystartoval jako střela a všechny nechal daleko za sebou a již se viděl v cíli. Jenže pak začalo bodání v boku (játra) a tak si musel sednout na mez a pozoroval, jak jej všichni jeho soupeři míjí.

Obr. 13: No a samozřejmě z Frýdlantu dojížděl otec do Lelekovic za svou Věrou - zde na něčí svatbě.

Pár vět k životu MUDr. Vladimíra Vašíčka. Měl na starosti značně velký obvod až od slovenských hranic (obec Bílá, Staré Hamry, Ostravice, celkem 142 čtverečních kilometrů a devadesát roztroušených samot) a jako lékař dělal všechno – rodil děti, trhal zuby, předepisoval i brýle. Zdeněk Brunecký, ač o pět let mladší, se s doktorem Vašíčkem znal z brněnské lékařské fakulty. Vladimír Vašíček byl již během brněnských studií velmi úspěšným adeptem chirurgie, pročež ho šéf brněnské chirurgické kliniky profesor MUDr. Julius Petřivalský (1873-1945) mermomocí chtěl po promoci na „svou“ kliniku. Ale doktor Vašíček měl mimo medicíny ještě jednu velkou lásku – hory a konkrétně Beskydy. Takže přijímá místo obvodního lékaře ve Frýdlantu nad Ostravicí. A když byla potřeba zaměstnat „kolegu bez promoce“, nastoupil

Obrázek 14: MUDr Vašíček (1909-1983)

Zdeněk Brunecký u doktora Vašíčka jako asistent. Rozhodně to pro něj byla nezapomenutelná škola. Jen pro zajímavost dvě epizody. K pověsti doktora Vašíčka patřilo také to, že byl ctěn a vyhledáván pacienty ze širokého okolí i mimo svůj lékařský obvod. Nikdy nikoho neodmítl. Když svého času nastupoval nový mladý lékař (MUDr. Smetka) na svůj lékařský obvod do Makova na slovenské straně Beskyd, snažil se co nejrychleji poznat svůj rajon. Vyptával se tedy, do kterých enkláv ty které cestičky vedou. Místní horal mu podával vysvětlení, a když ukázal na poslední cestičku, řekl: „Tato pěšinka vede přes hřeben na druhou stranu hor k doktoru Vašíčkovi, kam chodíme, když už je nejhůř.“ (Převzatá informace, jméno autora neznám)

Dále ze vzpomínek otce:

Rok před koncem války se vrátil z Koncentráku Bobin. Jezdil pak na zákopnické práce kolem Brna. Pak byl krátce v bance Slavii v Praze, po osvobození se vykašlal na dokončení studia a přijal místo ve Slavii v Brně, odtud byl poslán k lopatě, pak dostal místo v Kuřimě, opět se vrátil do Slavie, aby znovu šel k lopatě⁵. Nevím, kde všude byl, ale vždy měl smůlu, snad proto, že se nikdy nehájil tím, že je koncentračník.

Poznámka: Zde to otec popletl. Jisto je, že Bobin se vrátil z Oranienburgu (Sachsenhausen) nedaleko Berlína na počátku srpna r. 1940. Pak byl chvíli v bance Slavia v Praze a na jaře 1943 byl již jako Totaleinsatz⁶ v Praze, továrna Liberta Praha Holešovice, kde byl po celý zbytek války a pracoval nuceně 12 hodin denně ke slávě Říše. Do Brna odjel 20. 3. 1945 na zákopnické práce, ale 14 dubna byl mým rodičům na svatbě jako svědek. Po skončení války narukoval do Uherského Hradiště.

⁵ Tento termín se používal pro to, když byl někdo vyhozen ze své práce a musel dělat manuální nebo nepříjemnou práci.

⁶ Totálně nasazený v říši

Trýdlan 14. II. 1943

Milá maminko!

Již dlouho nedělá u nás doma a
dívám se, jak všichni masy do té doby
s hor, které jsem už pokyty svým pláštěm
snetu. Stará a tu se mně pomalu zaplky
samotáři. Ani v Opatu u kdy jsem už 3
nedělá nebyl a sotva se tam dostane dít.
u mě už 3 neděl. Mám tam totiž je.
dít každé pondělí do hodiny italským
a tak se mně to už jako vytačování
peněz, když tam přichl v nedělě a v pon-
dělí znovu. Jinak k mě uvažnost při.
spívá i má zloulnka, která se vždy objeví
nyní po dítu chytí, ale i po každé vit.
si klome námasa, která ngradij u nás
doma. Td jsem prodídal malou chlip-
ku, ale už jsem za v posádku. Snad
ji to i říkála kta, která bude u Tě.

Jinak taky mnoho nemí. Již se tu
spide mne dítu obry a tak už nám zori-
lá i kina. Cháji poměr s Dr. Vasíčkem do-
sahuje kdt svého vřhina. Cítím, že se brzy
rozjede a tak se oba velmi snažíme, aby-
chom si na sebě souchali ty nylpři vřpo-
minky.

V nedělě chci jít k Fránu do Opatu
a odvíst si tam svoje lya, vždy je mně
vel shovat do Brno. Jsem tam v Opatu
kd všichni, protož v nedělě nastoupil i
Luboš svoje dovolenou.

Goufám, že je to poslední psaní, co ode
mne z Trýdlanu dostane, a klím se,
že vás všchny co ngradije uvidím

Všchny zdrav' a lába'

Ladimír

J.S

Co je s Bobem?

Začal mně už do Lelekovic chodit Čas. Ktám cizý?

Obrázek 15: Dopisy otce mamince z lékařské praxe do Lelekovic.

učila se spíše v arše každý den krajíc chleba se silným kusy špeků. Ono se říká: nejst. Ale když cílově ale polovinu hladově, tak se o jedince v noci vrhne na každý krajíc a nestará se o následky. A tak těd musím zít zase pár dnů o chleba a o volu.

Jed' byt J. mít provídit něco o Plomou, kde jsem byl u Jiríkowských v sobotu a neděli. Plomou se mně velmi líbila, ale J. ji tam dne toho byla a tak J. nemusím být svedejmy z problémů, kterou jme chleba se stejnem a všem ale dopoledne. J. ten byt u Jiríkowských amos a jinak tam asi nem' moc morho. Jem stejé Vilous' se mně zdál trochu nasmrnejší a nasmrnejší než obvyklé. Ale komu by ta všelka místa na mury. J. ta je taky bre služby a tak stejé pomáha v kuchyni a umývá nádobí. Ale to už jsem vlastně klipy a to se nema' vykládat. To byt pak

musel říkat, si ká se všelka jít doba k duhu, protozi' dokonale zcinat' jej' dítu provídit' slasy - ale to se na slasni' vycho- vameho synove mluší. Ostatně o těch doj- mect z Plomoua mohu vykládat asi doma.

Tak jistě se nestane me nepider- daného a nasmrnekam' li spojím', přijdu domů v sobotu večerním vlakem (bude doma mezi 8-10 hod). Protozi' pojedu ke stědu, mohla bys mně uctat něco teplého na zub. A jistě o něco byt Ji' provit. Bu- de-li chladno, zatop' mně matorí v poko- jku, protozi' Jira' chce k nám jistě veir v sobotu přijít (asi tak o 1/10 hod) a aby dom pak měla kde byt. J. uctat do- polovinu bnda doma a tak byt mohl Vám trochu pomoci v zabradí. Jo Jiríkants' asi' pojedu asi v pondělí ráno.

Na vichmy u nás těs'
Lamie

Obrázek 16: Po obvyklém úvodu pak otec zmiňuje strasti svého lékařského povolání „v kotárech“.

Svatba

Přišel rok 1945, kdy zamilování vyústila ve svatbu, svatbu dvou lidí nedostudovaných a bez místa. Ale konec války byl na dohled a tak si nikdo existenční starosti nepřipouštěl. Dne 14. dubna 1945 přijeli dva kočáry (za seno) a odvezly svatebčany na Vranov. Bylo sice zima, ale sluníčko již svítilo jako náš optimismus. Fotograf – amatér nám udělal svatební fotografie (nejhorší z celého života) a slavnostní oběd byl u Rothů. Ještě musím přidat, že pro kytici kalů jsem běžel do Řečkovic, kde jsem přečkal jedno z menších bombardování Brna. Ale to se valila válka i do Lelekovic. Přišli Němci a vyhnali nás z bytu, takže jsme spali pod peřinami v manželské posteli na zahradě, která již tehdy byla v květu. Na pár dní jsme se přestěhovali do Zahumení a tam jsme se dočkali dne, kdy nad Skalkou zavlála naše vlajka, a do zahrádky vkročil rumunský voják. Pár granátů sice padlo, ale obsazení Lelekovic proběhlo bez boje. V den osvobození Lelekovic (9. května) skončila i válka.

Téměř do samého konce jsem chodil pěšky na kliniku, ale pak už nebylo možno prorazit frontu, která se ustálila na několik dní v Řečkovicích. Brzy po ukončení bojů začala jezdit Tišnovka, ale v České se člověk vydrápal na střechu dvou vozů, které lokomotiva vezla. Ale velmi brzy jsem počal pravidelně chodit na kliniku.

Poznámka: Babička mi k rumunským vojákům sdělila, že prošmejdili celý dům se slovy šnaps, šnaps a když konečně našli její voňavku, tak ji vypili. Na domě u vstupu byla díra od šrapnelů a jeho kousky mě babička často ukazovala, když vzpomínala na konec války. Rodiče ráno viděli, jak po úbočí Březiny postupují rumunští vojáci do vsi, a nad Skalkou vlaje československá vlajka. Svatba byla poněkud nakvap (troje ohlášky ve Vranově najednou), protože byly velké obavy, že mámu ještě pošlou s posledním transportem do říše. Pokud by byla vdaná, riziko se výrazně zmenšilo. Ve fabrice pracovala na soustruhu, a protože uměla dobře německy, byla pověřována úkoly při výpravě vlaků, transportů zbraní do Německa. Jenže ona byla vždy živel odbojný, tak samozřejmě vytvářela problémy a její německý šéf ji začal podezírat a spílal jí: „Sie sind eine Bolschevistin!“ No a, že tedy pojede s transportem „Weg!“ Naštěstí mezitím provedli spojenci nálet na továrnu a on při tom zahynul.

Havlišova 4 (dříve Kapounova)

Dostat byt v Brně nebylo snadné, ale nejprve jsme byli jako by v pronájmu, ale když se Koudelovi odstěhovali, získali jsme pěkný dvoupokojový byt s kabinetem v Kr. Poli. Prožili jsme tam nejhezčí dny svého života, i když to nebylo tak mou zásluhou, protože já žil jen pro kliniku a pro knihy. Nemyslím, že jsem byl ctižádostivý, ale medicína mne uchvátila a jestli u mne byla nějaká ctižádost, pak to byla jen touha získat uznání obdivovaného učitele prof. Teyschla. Na Havlišově se narodila Hanka (1946) a Martin (1948). Ke své hanbě se musím přiznat, že jsem se o ně mnoho nestaral. Ráno jsem odjel na kliniku, po poledni na oběd domů, ve dvě opět na kliniku a večer jsem se vracel mezi sedmou a osmou. V neděli jsme vždy jezdili do Lelekovic (volné soboty tehdy nebyly), obvykle s dvěma kočárky po silnici z Řečkovic tam a do Řečkovic zpátky.

PROTEKTORAT BOHEMEN UND MÄHREN. - PROTEKTORÁT ČECHY A MORAVA.

Polit. Bezirk: *Brünn - Brno*
 Polit. okres: *Brünn - Brno*
 Gerichtsbezirk: *Brünn - Brno*
 Sondul okres:

Diözese: *Brünn - Brno*
 Diocèse: *Gurcin - Křtiny*
 Dekanat: *Wraun - Wraun*
 Děkanskvi: *Wraun - Wraun*
 Pfarrsprengel: *Wraun - Wraun*
 Fara:

Zahl: *209*
 Císlo:

Traugungsschein. - Oddací list.

Matrik: *Lelekovice* Buch: *5* Blatt: *160* Lfd. Zl.: *3*
 Matrika: *Lelekovice* Kniha: *-* List: *-* Poř. čís.:

Tag, Monat, Jahrd. Traugung: Den, měsíc, rok sňatku:	<i>14. April 1945 14. dubna 1945</i>			
Ort der Eheschließung: Místo sňatku:	<i>Wraun - Wraun</i>			
Zu- und Vorname: Příjmení a jméno:	des Bräutigams <i>Edmund Karl Wilhelm Brunec</i>	ženicha <i>Edmund Karl Vilém Brunec</i>	der Braut <i>Věra Marie Roth</i>	nevěsty <i>Věra Marie Rothová</i>
Religion: Náboženství:	<i>römisch-kathol.</i>	<i>römisch-kathol.</i>	<i>Konfessionslos</i>	<i>bez vyznání</i>
Geburtsort: Místo narození:	<i>Brünn</i>	<i>Brno</i>	<i>Lelekovice</i>	<i>Lelekovice</i>
Heimatzuständigkeit am Tage der Eheschließung: Domovská příslušnost v den sňatku:	<i>Brünn</i>	<i>Brno</i>	<i>Lelekovice</i>	<i>Lelekovice</i>
Stand: Stav:	<i>ledig</i>	<i>volobodný</i>	<i>ledig</i>	<i>volobudá</i>
Beruf: Povolání:	<i>Krankenpfleger</i>	<i>ochránitel nemocných</i>	<i>Lehrerin</i>	<i>učitelka</i>
Wohnort: Bydliště:	<i>Lelekovice</i>	<i>Lelekovice</i>	<i>Lelekovice</i>	<i>Lelekovice</i>
*) Vater: — Otec:	<i>Karl Brunec, Beamter der Bank Glawia in Brünn.</i>	<i>Karel Brunec, úředník banky Glawia v Brně.</i>	<i>Adolf Roth, Schulleiter in Lelekovice.</i>	<i>Adolf Roth, řídící učitel v Lelekovici.</i>
*) Mutter: — Matka:	<i>Anna, geborene Wilhelm Votz, Kroschky Ritter von Kunratitz.</i>	<i>Anna, rozená Vilém Votz, Kroschky rytíř z Kunratice.</i>	<i>Marie, geborene Franz Gausson.</i>	<i>Marie, rozená František Gausson.</i>
Traugungspriester: Oddávající kněz:	<i>P. Alois Prokop</i>			
Traugungszeugen: Svědkové:	<i>Karl Brunec, Vilém Roth</i>	<i>Karel Brunec, Vilém Roth</i>		
Anmerkung: Poznámka:				

Der tschechische Text entspricht der Sprache der Eintragung — Český text odpovídá jazyku zápisu.

Bestätigt mit eigenhändiger Unterschrift des Unterzeichneten und Amtssiegel.
 Na důkaz toho vlastnoruční podpis podepsaného a úřední razítko.

Pfarramt in *Wraun*
 Farní úřad v *Wraun*
 am *23. April* 194 *5*
 dne *dubna*

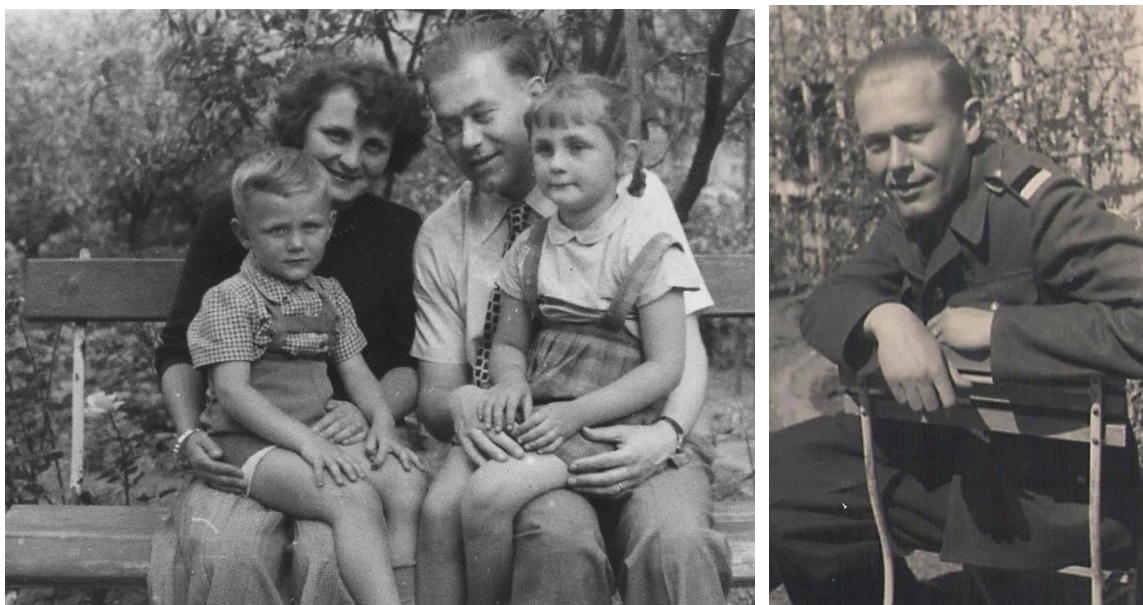
Unterschrift. — Podpis.

P. Alois Prokop

*) Vor- und Zuname, Religion, Beruf, Wohnort, ev. Geburtsort und Namen der Eltern gemäß der Matrikeneintragung.
 *) Jméno a příjmení, náboženství, povolání, bydliště, příp. místo narození a jména rodičů, jak a pokud jest to obsaženo v matričném zápisu

Drucksorte Nr. 141. Imprimatur Bischöfliches Konsistorium in Brünn. Druck und Verlag ausschließlich Brünnener Druckerei in Brünn.
 Tisk č. 141. Imprimatur Biskupské konsistoře v Brně. Tisk a náklad vyhrazen Brněnské tiskárně v Brně.

Obrázek 17: Oddací list mých rodičů.

Obrázek 18: Zdeněk, Věra a bindáši Martin a Hanka - vpravo v krátké jednoroční službě vojenské.

Z vojenských vzpomínek otce si mnoho nepamatuji, jen tolik, že měli v kavalciích strašně moc blech. Mezi postele si dali lavór a v něm „učili“ blechy plavat. Ty prý udělali dvě tempa a konec. Měli tam ale také štěnice a proti nim se bránili tak, že všechny nohy kovového vojenského kavalce postavili do prázdných konzerv naplněných vodou. Jenže ony se spouštěly i ze stropu. Myslím, že mi tyto vzpomínky povídal, když Ondra přinesl ze školky vši a všichni jsme si mazali hlavu černou smrdutou masťou a používali černý šampon s názvem Nerakain. Nejvíc trpěla má žena Alena, která měla dlouhé vlasy a musela se kvůli tomu ostříhat.

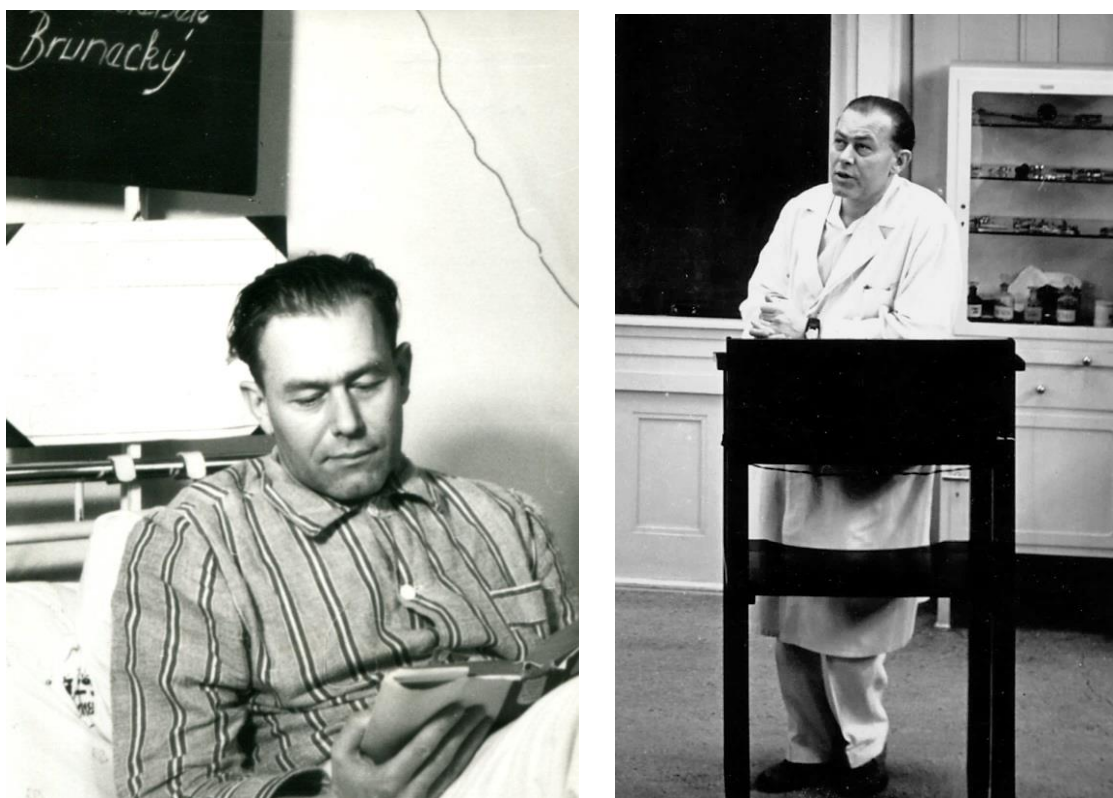
První služební cesta

V tomto období jsem prožil svou první studijní cestu a to hned do Ameriky. Teyschl, Kluska a já dostali jsme stipendium na světový pediatrický kongres v New Yorku v. r. 1947 a na jednoměsíční pobyt v USA. Myslím, že mě to v té době musel každý závidět, ale já byl hrozně nešťasten, že musím opustit domov. Po poprvé jsem letěl letadlem a to hned přes oceán. V New Yorku jsme prožili pekelná vedra ve vlhkém skleníkovém ovzduší, kdy nepomohlo být pod sprchou od rána do večera. Pak jsme cestovali autobusy po různých klinikách a navštívili Boston a Philadelphii. Zpáteční cesta byla trochu dramatická. Měl jsem sice bookovanou cestu přes Paříž, ale tam mě sdělili, že všechna místa do Prahy jsou na 14 dní obsazena. Obrátil jsem se na vyslanectví a poskytli mně místo v letadle, které odlétalo za 3 dny. Moje peníze stačily na 2 noci v laciném hotýlku, ale na jídlo mně nezbylo nic. Za poslední drobné jsem si koupil 1 kg hrušek a s nimi jsem prožil tři hrozné dny, kdy jsem poznal co je to hlad. A vina za vše byla moje nezkušenost, protože jsem měl letenku správně bookovanou a Air France byla povinná poskytnout mně ubytování a stravu po tu dobu, dokud mně nedopraví do Prahy. Přivezl jsem si u USA spoustu knih a několik balíků vůbec nedošlo. Svým drahým doma jsem koupil jen pár maličkostí a dodnes si vyčítám svoje tehdejší sobectví. Ale já byl tak vyhladovělý po odborné literatuře.

Nebyť ohromné iniciativy naší maminky, sotva jsme sehnali tak velký byt. Byla to čtyřnásobná výměna, ale stála za to. Měli jsme 4 ½ pokojový komfortní byt, Lužánky naproti lední stadion a později kryté lázně kousek cesty a pro děti ideální prostředí. Ovšem až do té doby, než byla z Drobného učiněna výpadovka. Snad to bylo trochu drahé pro 4 osoby, ale v té době pro děti obětovali všechno (i ten případný automobil). Měly hodiny klavíru, hodiny angličtiny, kursy krasobruslení a později Martin kolo, mopéd, motocykl, létání, což všechno nebylo laciné. Když se narodil Petr, neměl těch povinností tolik, ale bránil se jim ze všech dětí nejvíc. Vzpomínám, jak jednou Martin nahrál tajně jeho hodinu klavíru na magnetofonový pásek, se vším křikem a pohlavky, které dostával od maminky. Martin se spíše řídil heslem Chelčického „neodporuj zlému! „Hana jednou dostala vytouženou tahací harmoniku (byl jsem pro ni až v Bratislavě), ale brzy jí to přestalo bavit a tak, aby hudební nástroj nezahálel, dostal Martin za úkol chodit s harmonikou do hudební školy. Příliš neprotestoval, ale později jsme se dověděli, že vždy s harmonikou přes rameno došel do Lužánek, tam si na hodinu sedl a pak se klidně vrátil domů. Ve škole byla nejlepší Hana, Martin měl vždy plno poznámek a Petr dvojek. Na střední škole se to vyrovnalo a na vysoké zcela obrátilo. Je jisté, že Martin byl z našich dětí nejschopnější. Ale já měl na něho nejmenší vliv, byl zcela maminčin miláček. Zato Petra jsem miloval já, asi proto, že když maminka nastoupila do práce, musel jsem se nejmladšímu nejvíc věnovat.

Můj otec měl ale i nezlomnou vůli, za níž pak následovaly jeho odborné úspěchy v práci. Kdybych já jen polovinu této úžasné vlastnosti zdědil! Mrzí mě, že zanechal jen stručný záznam svého bohatého života, který byl pro mne velmi poučný v tom, jak bláhové jsou marnosti kariéry. Otec byl zpočátku ambiciózní mladý doktor, který nebažil po kariérním postupu, ale zapálený velkým vzorem akademika Teyschla chtěl lidem pomáhat. Táta byl úžasně poctivý člověk, který přistupoval k povinnostem s přísnou odpovědností a s železnou vůlí překonával své slabosti, které má každý z nás. To, že se stal universitním profesorem, bylo nejen dílem nadání, ale i důsledkem neuvěřitelné píce a dřiny. Z jeho vyprávění vím, že nebyl vůbec noční typ, ale každý večer si přidal k nočnímu studiu jednu minutu navíc, aby splnil své povinnosti a svá předsevzetí. Normálně prý nebyl schopen být vzhůru po desáté hodině.

Vím, že otec neměl nadání na učení jazyků (to jsem bohužel zdědil a víc než plně), ale vím, že se domluvil plyně anglicky, částečně německy, učil se španělsky a v šedesáti se učil chvíli i japonsky. Tyto znalosti dosáhl jen každovečerním úporným studiem. Pamatuji se, že chodil z nemocnice kolem páté hodiny odpoledne, vstoupil do své pracovny, z níž byl vyrušen pouze večerí a pak se opět uzavřel mezi své knihy, s nimiž setrval až k půlnoci, kdy chodil spát. Nějaké domácí práce po něm máma nepožadovala a byla pyšná na jeho pracovní úspěchy. Toho dnes ovšem nejsou emancipované ženy absolutně schopny. Otec milované genetiky věnoval veškerý svůj čas. Ve své pracovně studoval, psal, kouřil a máma seděla naproti tiše pod stojací lampou a pletla nám svetry, šály či rukavice. Pokud nepracoval, četli s mámou knihy, protože televize k nám domů vstoupila až v roce 1968, kvůli událostem Pražského jara. Pan profesor Plzák (známý sexuolog), pravil, že chlap není na povídání. U nás to tak opravdu bylo. Později u nás doma pak většinu prací zastala babička Rothová (rozená Samsonová). Přistěhovala se k nám a máma se mohla věnovat učitelství a veřejnému životu, což starosvětská babička nikdy neuznala, věrna tradičním hodnotám péče o rodinu a šetrné skromnosti.

Obrázek 19: Táta po operaci křečových žil a vpravo přednáší na univerzitě medikům.

Vlastní zápisky otce:

Nemyslím, že jsem byl ctižádostivý, ale medicína mne uchvátila a jestli u mne byla nějaká ctižádost, pak to byla jen touha získat uznání obdivovaného učitele prof. Teyschla. Já byl posedlý medicínou a při své systematickosti musel jsem dosáhnout úspěchů. Postupně jsem se stal špičkovým odborníkem v hematologii, imunologii, psychiatrii, psychologii (dosáhl jsem absolutoria na filosofické fakultě, ale doktorskou práci jsem nepředložil) a posléze i v genetice. V roce 1953 jsem se stal docentem, ale přiznávám, že tu hrála úlohu i moje členství ve straně. Při jmenování profesorem v roce 1959 tato okolnost již nehrála úlohu.

*Moje postavení na klinice bylo určeno odchodem doc. Klusky. Od té doby jsem byl vždy první. Neměl jsem ho nikdy příliš rád, ale musím přiznat, že to byl člověk, který měl ve všem v životě smůlu. Teyschl mne asi příliš nemiloval, ale choval se ke mně vždy spravedlivě. Byla to ovšem největší osobnost, se kterou jsem se v životě potkal a pro ostatní znamenal totéž. Vzpomínám, jak jsme mu jednou na Silvestra telefonovali anonymně (Věra): “ Pane profesore, my Vás máme rádi “. Měl jsem vždy zelenou a tak jsem byl na kongresech v Kodani, ve Vídni, v Ženevě, v Moskvě v Leningradu, Varšavě, Bukurešti v Sofii, i Paříži (něco jsem jistě zapomněl) a na dvou studijních cestách v NDR a ve Švédsku. Musím se kajícně přiznat, že o žádnou z těch cest do zahraničí jsem si moc nestál. Nikdy jsem neovládal cizí řeči dokonale, i když jsem jim věnoval více času než kdo jiný (učil jsem se i španělsky, italsky a japonsky, třeba jsem je nikdy nepoužil). Z NDR jen jedno Versprechen⁷, na které si pamatovala moje tehdejší průvodkyně a po 10 letech to vyprávěla doc. Šabackému: *V restauraci: “ Herr Ober ich wünsche einen DACHS mit Majonese “* (Před tím jsem si totiž kupoval holící štětku - Da-*

⁷ Přebrept

chspinsel a tak jsem místo lososa objednal jezevce. Na jedinou stipendijní cestu jsem se opravdu těšil; do Švédska. Ale celkem jsem byl zklamán. Odborně jsem na Genetickém ústavě prof. Bööka v Uppsale mnoho nezískal, krajina byla sice krásná, ale smutná a lidé sice zdvořilí, ale studení. Nakonec se mně z těch 4 týdnů nejvíce líbil týden strávený ve Finsku. Škoda, že jsem se tehdy nepodíval do Norska. Bylo mně na konec už hodně smutno a těšil jsem se na Věru, která do Švédska přijela na týden, hrozně moc, víc než jsem ji snad dal najevo.

Byl jsem členem sociální demokracie a členem KSČ⁸ jsem se stal sloučením obou stran. Oba s Věrou jsme však byli přesvědčenými členy strany až do roku 1968. věřili jsme v demokratický vývoj a vstup vojsk nás šokoval. Když přišly prověrky, byla ona vyloučena a já nechtěl hrát před rodinou roli přesvědčeného komunisty. A tak jsem ze strany vystoupil (nedostavil jsem se k prověrkám). Kdybych k nim šel, byl bych hladce prověřen, ale nechtěl jsem si takto jako jiní budovat kariéru a šlapat po jiných čestných lidech. Tak jsem byl taky vyloučen s následky, které jsem předvídal. Musel jsem opustit kliniku, ztratil místo ředitele V.U.P. a z mých dětí měly všechny potíže, zvláště Petr, který se nedostal na zemědělskou školu v Brně a musel jít studovat na dřevařskou fakultu do Zvolena. Pochopitelně i Věra musela předčasně do důchodu a hledat zaměstnání mimo školství. Finančně to bylo citelné, ale nebylo to hrozné. Jak to řekl prof. Brohm⁹: „Tys taky spadl z vysoka, ale do peřin“.

Tady je na místě poznámka o tom, že mladí lidé, kteří zažili pád první republiky a fašismus, byli nadchnuti levicovými myšlenkami o nové společnosti, která odstraní sociální nerovnost, korupci, stane se kamarádkým tvůrčím kolektivem a bude tou nejlepším zemí na světě. Proč ne? Tehdy jsme byli na sedmém místě v řadě nejvyspělejších zemí. Tomuto ideálu věřili nejen dělníci, ale také inteligence a zejména mladí lidé. Komunisté po válce získali v Čechách 43% hlasů a sociální demokraté 15%. Na Slovensku měli komunisté 31% a sociální demokraté 12%. Bylo to jasné vítězství levice s vizí socialistického státu. V červnu byl slučovací sjezd Sociální demokracie a Komunistické strany, která se tím stala největší silou v zemi. Poté již ale KSČ demokratické principy zavrhl a nastala „diktatura proletariátu“, která vedla k absolutní moci komunistů. Přesto byla vize mladých lidí v budování nové společnosti ohromující. Mladí lidé, bez zvláštních hmotných stimulů pracovali na stavbách mládeže a budovali vizi lepší, spravedlivé společnosti bez protekcí, mafiánství a podvodníků. Také moji rodiče propadli vizi krásné budoucnosti, protože vzpomínky na předválečné události, které umožnily počátek světové války, byly velmi frustrující. Snili o tom, že v nové zemi nebude bezprávných chudých, společnost rozkvetne, válka nebude již vůbec možná a komunismu plně věřili.

Jenže se začalo ukazovat, že mezi ideály a realitou je čím dál větší rozdíl. Průmysl začal zůstat a objevil se „třídní nepřítel“ (i vnější nepřítel), který hatil geniální nápady vůdců komunistické strany. Společnost začala v šedesátých letech (po odhalení politické perzekuce a zločinů komunismu) pochybovat o světlých zítřcích socialistické prosperity, které se za železnou oponou na západ (Švédsko) kupodivu realizovaly. Velkou nadějí se stalo Pražské jaro 1968, kdy se v demokratizačním procesu národ znovu semkl a byl přesvědčen, že našel českou cestu socialismu s lidskou tváří, která dovede zemi k prosperitě a umožní volné vztahy s prosperujícím západem Evropy. Byla zrušena cenzura, v tisku se objevily nové myšlenky a názorová pluralita vedla k dříve nepovolené diskusi. Současně začínaly být realizovány první

⁸ Generace zasažená válkou byla omámena novými levicovými vizemi, kterým skutečně věřila.

⁹ prof. Brohm, tátův kamarád zemřel v Ivančicích nedlouho před mým otcem u jejich kamaráda R. Káni.

pokusy pro oživení Československé ekonomiky (O. Šik). Tyto reformy byly ovšem zničeny invazí armády sovětského Ruska 21. 8. 1968, již se účastnily i země Varšavské smlouvy. Rok poté v srpnu 1969 byl národ stále jednotný a poslední protest zazněl po upálení levicového studenta Jana Palacha v lednu 1969. Následně pak Jana Zajíce a Evžena Plocka. Pro navození strachu nastaly stranické prověrky a udavači pracovali na plné obrátky. Nová státní moc pak všechny, které označila za oportunisty, či kapitalistické „zaprodance a ztroskotance“, vyházela z klíčových pracovních pozic. „Pomýlení soudruzi“ již za tři dny po Vysočanském sjezdu strany (září 1968) obrátili kabáty a začali pěstovat řitní alpinismus v nové moci. Zavládl strach a nikdo, kdo ovládal svou profesi, nechtěl být námezdní silou ve skladu či topičem v kotelně. Děti odbojných rodičů nesměly studovat a ostatní museli dokládat, zda mají či nemají dělnický původ. Kdo byl potomek intelektuála, navíc oportunisty, mohl na studia zapomenout. Akademiky se po roce 1971 stávali jen loajální kariéristé věrní komunisté straně a jejich pohrobci vychovávají bohužel českou inteligenci dodnes. Strach z persekuce rychle znormalizoval staré pořádky socíku. Všichni slušní lidé se do roku 1971 se stranou rozešli a měli existenční potíže. Ti co do strany vstupovali po roce 1972 tak již činili zcela zjiště, jejich motivací byl jen kalkul, který umožnil jejich kariéru. Společně s pomýlenými soudruhy provedli formální sebekritiku a byli zase „na koni“ a na svou obranu lživě říkali, že komunismus rozvracejí zevnitř. Normalizační elitě ale nešlo o žádné vyšší cíle a prospěch druhých, ale jen o jejich ego, které chtělo mít snadný konzumní život a svou mocí ovládat druhé.

A jak to bylo s otcem? V květnu 1970 mu bylo členství v KSČ pozastaveno. V prosinci mu bylo oznámeno, že je navržen k vyloučení ze strany. Návrh byl odůvodněn větou: „Přikláněl se na stranu oportunismu.“ V roce 1971 byl vyloučen z KSČ a potrestán všemi tresty, které na vyloučené straníky tehdy dopadly. Moji rodiče patřili k těm, kteří po válce uvěřili slibům ideologie o lepší budoucnosti, ale když prohlédli, že tato ideologie slouží zamindrákovaným k egoistické kariéře, tak se s matkou stranou (i při vědomí důsledků) rozešli a byli vyloučení pro své zásadové postoje. Po „Sametové revoluci“ v roce 1989 se ale arbitry nové doby nestali charakterní lidé, ale většinou ti, kteří opatrně lavírovali a režimu loajálně sloužili na významných postech. Byli to právě ti, co do komunistické strany vstoupili po roce 1971. Většina z nich pružně červenou legitimaci zahodila, protože jim již byla přítěží kariéry a prohlásili se za oběti komunismu a ihned vyměnili tu červenou legitimaci za novou, tentokrát modrou.

Táta měl ale svým způsobem po válce, na rozdíl od svého bratra, více štěstí. Byl přesvědčený sociální demokrat i člen této strany. Po komunistickém puči byla sociální demokracie sloučena s komunisty, a tak se chtěl, nechtěl, na výslovné přání akademika O. Teyschla, stal členem KSČ. Jeho bratr ale zůstal na opačné straně barikády a pšenka mu slovy komunistické častušky nekvetla, jakkoliv se Národní socialisté proměnili na stranu socialistickou. Byl odpadlík a směl jen spojovat posunované vagóny na nádraží v Brně, Králově poli. Otec tím, že se skryl v partaji, mohl plně bádát v lékařské profesi a stal se postupně z asistenta docentem, pak proděkanem fakulty, a nakonec i profesorem. Otec si ale nikdy na svém postavení nijak nezakládal, naopak jej iritovalo jakékoliv povýšení a nesnášel pochlebnictví. Kdyby ale ve straně nebyl, nemohl by dělat svou práci na špičkové úrovni. Členská legitimace byla tehdy alfou a omegou každého úspěchu a kdo ji neměl, tak by měl ruce, srdce i hlavu ze zlata, tak měl smůlu. Také je nutno říct, že nabízené členství ve straně tehdy nešlo odmítnout. Pokud se tak stalo, zhrzená milenka mu to dala pěkně sežrat. Mě se to (mnohem později) podařilo jen s odkazem na temnou minulost rodičů, ale i tak jsem měl, lidově řečeno: „po ptá-

kách“. Ale lidé na počátku padesátých let komunistům věřili a doufali ve změnu k lepšímu. Pak se naučili číst mezi řádky, přišla volnější šedesátá léta, která vyústila do „Pražského jara“. Po vstupu „bratrských vojsk“ 1968 se v době normalizace vše změnilo. Lidé pochopili, že strana se stala jen výtahem k dosažení dobře placených míst, kariéry, často nepodložené schopnostmi ani pílí. Takže se nahoru dostávali čím dál víc bezpáteční straníci, kteří sebezáchovně bránili vyniknout lidem schopným. Koneckonců i můj bratr, letecký inženýr, dostal od závodního výboru písemně, že si nepřejí, aby si zvyšoval svou kvalifikaci na Vysokém učení technickém (VUT). Morálnímu i hospodářskému úpadku země se nedalo zabránit, protože vláda jedné strany posunovala do horních pater jen „své lidi“. Světla růžové budoucnosti nám postupně mizela v černém tunelu, ale v naší zemi byla řada schopných lidí, kteří dělali poctivou práci, a tak ten náš socík nebyl až takový propadák, jak se dnes o něm hovoří.

Obr. 20: Ing. Mrskoš, otec, prof. Jakubcová a její kolega z Bratislavy. Vpravo táta, čtyřicátník.

Byl jsem pak velmi rád, když jsem jako pacient potkával doktory (jeho žáky), kteří na něj s láskou vzpomínali a říkali mi: „**To byl Pan Profesor**“ (s velkým P). Byl jsem překvapen, co vše si pamatují ze studií na lékařské fakultě. Samozřejmě mne to velmi těšilo a znovu jsem mohl být na svého otce pyšný. Opět se mi potvrdilo, že žádné tituly nemohou nahradit skutečnou odbornost, lidskost, moudrost, toleranci a laterální řízení týmu, které bylo otci vlastní.

Otec měl, jak již bylo uvedeno veliký vzor v akademiku prof. Teyschlovi, o kterém vyšla nedávno kniha. V ní jsou i kusé vzpomínky na jeho působení v medicíně i na mého otce. Kniha se ale věnovala zejména jeho uměleckým sbírkám, přesto mne místy rozmrzela.

Otakar Teyschl, sběratel, mecenáš: Chatrný J. - Brno 2012, ISBN 978-80-86736-27-3

MUDr. Říčný v knize uvádí:

Po ukončení války jsem pokračoval ve studiu medicíny a po promoci v březnu 1948 jsem nastoupil opět na dětskou kliniku jako sekundární lékař. Po únorovém puči se dostali k moci komunisté, začali na kliniky dosazovat svoje kádry a zbavovat se nespolehlivých. Asistent MUDr. Zdeněk Brunecký vstoupil do KSČ. Konkurs na místo klinického asistenta na dětské klinice vyhrál MUDr. Miroslav Toman (rovněž KSČ). Společně vytvořili dvojici, která po dlouhá léta při různých kádrovacích prověrkách chránila profesora Teyschla a docenta Vladimíra Klusku. Já jsem v rámci jedné takové čistky na léta 1951–1953 z kliniky zmizel. Byl jsem podle paragrafu 39 Sbírky povolán jako lékař na dlouhodobé vojenské cvičení do funkce plukovního lékaře a působil až v Prostějově

Obrázek 21: Prof. O. Teyschl se svými spolupracovníky: Zleva V. Kluska, Z. Brunecký a F. Krstík.

K textu MUDr. Drahošlava Říčného z knihy Otakar Teyschl¹⁰, Brno 2012, jen krátká věcná *Poznámka*: Není pravda, že otec vstoupil do KSČ, ale jako sociální demokrat byl po slučovacím sjezdu jen administrativně přeregistrován. Politicky se neangažoval a tvrdil, že jeho úkolem je léčit děti, a né dělat politiku. Ve svých vzpomínkách jeho žačka MUDr. Laxová uvedla, že Teyschel byl velkým sociálním demokratem a můj otec na jeho popud (minimálně z úcty k velkému vzoru) do sociální demokracie proto vstoupil také. Když došlo k Firlingrově sloučení strany s komunisty tak chtěl vystoupit, ale Teyschel mu to, ale proti vůli rodičů vy-

¹⁰ O. Teyschl se narodil 5. května 1891 v Bosně (Sanski Most, okres Banja Luka), jeho otec byl zde soudním úředníkem.

mluvil. Prostě chtěl, aby jeho práce na nové Dětské nemocnici v Černých polích pokračovala i v nových podmínkách sociálu, ve kterých pak otec obratně „bruslil“. Osobně této verzi skutečně věřím, protože pro tátu byl O. Teyschl bůh a byl ochoten se vzepřít i rodinnému „bílému límečku“ lepší rodiny a celoživotní výchově k pravicovým idejím svých rodičů. Koneckonců, otec byl místoředitel banky Slávie v. v. a jeho maminka byla z rodu Voříkovských, dědičných korouhevníků Království českého. V roce 1963 se pak otec stal na výslovné přání O. Teyschela ředitelem Výzkumného ústavu pediatrického (VUP) v Brně s tím, že polovinou úvazku byl ředitelem a druhou šéfem dětského oddělení u Svaté Anny.

Další informace z knihy J. Chatrného na str. 290 citace pana Stejskala J. že: „akademik Teyschl nebyl jmenován ředitelem VUP (1963), protože postrádal to, že nebyl nositelem ani propagátorem současných politických názorů“, je sprosté a naprosto unfair. Tohle mne skutečně dožralo, protože ředitelství ústavu sám Teyschl odmítl s ohledem na svůj věk a doporučil mého otce. Prof. Teyschl se narodil 5. 5. 1891 a byl penzionován 31. 12. 1962, tehdy v roce 1963 mu bylo 72 let. Teyschl zemřel po vstupu vojsk 10. 9. 1968. To, že byl až do této doby přednostou II. dětské kliniky, byla zásluha jeho asistentů (Brunecký, Toman a další), kteří svého oblíbeného učitele svrhnout stranickými kádry prostě nenechali. Teyschl zůstal ve vědecké radě ústavu a vůbec nebyl odkopnut, jak je v této knize podsouváno. Ale kniha vyšla a domoci se nápravy je nemožné, jako u každé zlé pomluvy. Otec v pamětech napsal toto:

„ V roce 1961 (pozn. až 1963) jsem se stal ředitelem nově založeného VUP v Brně. Nechtělo se mně do té funkce, ale Teyschl si to přál. Nakonec však souhlasil, že jsem tam měl pracovat na poloviční úvazek a zbytek na klinice. Když pan profesor dosáhl zřízení II. dětské kliniky v Černých polích, stal jsem se přednostou I. dětské kliniky na Pekařské¹¹. Snažil jsem se zvládnout oba úkoly a snad se mi to i dařilo. Když jsem byl zbaven funkcí, mnozí tvrdili, že to znamenalo velkou ztrátu. Asi v tom bylo něco jiného. Při svém založení měl náš ústav na ministerstvu zelenou, ale po 68. roce zhasla, takže to nebylo vinou následujících ředitelů. Věděl jsem, že mezi slepými je jednooký králem a tak jsem zaměřil výzkum na genetiku. Bylo to tehdy nové- později to zevšednělo. I ve vlastní práci jsem měl takovou rutinu, že bych dovedl přednášet genetiku i ve spolku chovatelů králíků a co se výzkumu týče, měl pravdu primář Ševčík, když říkal, že „ten Brunecký dovede vždy uplést z hovna bič“. Je jistě pravda, že se mně podařilo vytvářet mezinárodní spolupráci, ale je fakt pravda, že po mém odchodu byly kapsy ministerstva již zavřené. Jako genetik myslím, že jsem dokázal svůj genetický potenciál realizovat na 100%, ale abych se proslavil, na to jsem prostě neměl. Byl jsem sice považován za vynikajícího organizátora, ale nikdy jsem to neprožíval s takovým nadšením jako např. Věra. Byl jsem považován za vynikajícího politika, ale nikdy jsem si na tom nezakládal. Zůstal jsem praktickým pediatrem, jak jsem poznal po svém pensionování. Ředitel doc. Bílek mně sice slíbil jako důchodci malý úvazek na V.U.P.¹², ale k tomu nikdy nedošlo¹³. Místo toho jsem získal po dobu jednoho roku úvazek 0,1 (jeden den v týdnu) na dětském středisku v Tišnově. Po letech organizační práce jsem prožíval opět radost z přímého styku s pacienty a vědomí, že jsem toužebně očekáván na návštěvních službách. Tak jak z mraků vyčnívají vrcholky hor, tak z mlhy všední práce vystupují radostné dny družby mezi I. dětskou klinikou v Brně a I dětskou

¹¹ To bylo v roce 1955. Výzkumný ústav pediatrický VUP byl založen až v roce 1963. Otec se spletl v datu. V roce 1955 získala LF MU rekreační zařízení na Kuřimské Nové vsi a otec organizoval brigády na obnovu, kterých se vždy účastnil.

¹² Výzkumný ústav pediatrický

¹³ On si to Bílek ani nemohl dovolit, bylo to nařízení shora a kdyby ho nesplnil, nebyl by ředitelem. Byla doba normalizace.

klinikou v Bratislavě. Byly to přednášky, volejbalová střetnutí, tanec, pití a strašně milí hostitelé, prof. Dr. Jakubcová byla mým nejlepším starším kamarádem.

Zápisky Věry Brunecké (mé matky):

Po zákazu zaměstnávat mediky v nemocnicích 1942 přijal na podzim toho roku místo asistenta obvodního lékaře MUDr. Vladimíra Vašíčka ve Frýdlantu nad Ostravicí. Mnoho se u něj naučil, ale došel i k poznání, že ho na jeho lékařské dráze neuspokojí jen úspěšná praxe a musí ji doplňovat studium teorie a výzkum. Do Brna se vrátil 5. 1. 1944 a nastoupil na I. dětskou kliniku jako výpomocný ošetřovatel. Ošetřovatelský sbor potřeboval posily, poněvadž pro téměř každodenní nebezpečí náletů bylo třeba přenášet malé pacienty do krytů v nemocničním sklepě. Po osvobození zůstal na klinice jako lékař a 1. 8. 1945 byl jmenován asistentem. Na všech stranách čekalo mnoho práce. Kromě odstraňování škod způsobených klinice válkou bylo třeba obnovit výuku na fakultě a vybudovat nová dětská oddělení v okresních nemocnicích a vytvářet novou síť léčebně preventivních zařízení /poradny/ v terénu. Zdeněk si k tomu ještě zapsal na filosofické fakultě studium psychologie, kde absolvoval 14. 5. 1949. Po celý život ho přitahovaly problémy duševního vývoje a výchovy dítěte, podíl dědičnosti a vlivu okolí na něm. Spolu s. prof. Teyschlem připravili Příručku pro lékaře dětských poraden a dětských oddělení zdravotních středisek, která vyšla v roce 1954. Dne 30. 3. 1948 získal titul odborného lékaře pro nemoci dětské. V létech 1953/54 byla v bývalé německé dětské nemocnici v Černých Polích založena II. dětská klinika v Brně. Jejího vedení se ujal prof. Teyschl a převedl do ní několik svých dosavadních asistentů. I. dětská klinika pod vedením docenta MUDr. Z. Bruneckého (jmenován 25. 3. 1953) byla zaměřena na hematologii dětského věku, imunologii a imunopatologii. II. klinika pod vedením p. prof. O. Teyschla se zaměřila na fyziologii a patologii novorozence a nedonošence, revmatismus dětského věku. Současně bylo otevřeno dětské infekční oddělení docenta Klusky se zaměřením na infekciologii a příbuzné disciplíny. Všechna pracoviště spolu úzce spolupracovala, ale zaměření výzkumu se profilovalo.

Na tomto místě je snad vhodná citace z jeho osobního kádrového posudku z té doby:

Pan asistent Dr. Zdeněk Brunecký pracuje již řadu let na dětské klinice. V této práci nehledí nikdy na pracovní dobu, nýbrž všechen svůj čas věnuje požadavkům dětí na klinice ošetřovaných a vědecké práci. Výsledkem této práce a zejména jeho velmi svědomitých a hlubokých studií v

Pokud čtenář listuje již zmíněnou knihou, je mu zřejmé, že Teyschl věnoval mnoho svého času svým uměleckým sbírkám, cestování a společenským aktivitám. Byli to pak jeho asistenti, kteří pro něj pracovali a dali by za něj i duši. Na silvestra mu máma s tátou telefonovali s anonymním blahopřáním: „My vás máme rádi, pane profesore!“¹⁴. Knihu „Duševní vývoj a výchova dítěte s autorstvím“ O. Teyschl, Z. Brunecký, převážně napsal můj otec, který korigoval a editoval celou knihu. Vřelost a vděčnost k profesoru Teyschlovi však vedla otce k tomu, že přiřkl samozřejmě hlavní autorství jemu. To by se dnes nestalo. Je zcela neoddiskutovatelné, že mezi otcem a akademikem Teyschlem panovala vzácná symbióza. Otec pilně

¹⁴ Na druhé straně si do deníku 1. 8. 1944 napsal: Teyschl je hodný člověk v civilu, ale jako univerzitní profesor je despota.

vědecky pracoval a pilně vyjednával lepší pozici brněnské pediatrie. Neprožíval společenský život, v němž se necítil dobře, navíc ho okrádal o čas. Profesor Teyschl byl naopak extrovert, velmi společenský člověk, u kterého se v jeho vile (na rohu ulice Husovy a Pellicovy) v meziválečném i poválečném období scházela intelektuální a umělecká elita Brna.

Obrázek 22: Zleva F. Krystík, V. Kluska, Z. Brunecký, další stojící vpravo neznám.

Ve vile O. Teyschla se setkávala „brněnská smetánka“. Tato tradice započala již před válkou, kdy mezi četnými návštěvníky byl i spisovatel Golombek, Valenta, malíř Ant. Procházka, Jožka Korcová (Rothová), profesor techniky Raclavský a další významní lidé meziválečné doby. Táta s Teyschlem si byli skutečně velmi prospěšní. Úžasná symbióza weltmana Teyschla a jeho pracovitého obdivovatele, která i díky jejich odlišným povahám a vzájemné spolupráci vynesla brněnskou pediatrii a lékařskou genetiku na špičku československé medicíny. Tu si pak po okupaci Rusy roku 1968 přivlastnila Praha a profesor Švejcar, který byl loajálním souputníkem komunistické strany a v normalizaci bezostyšně vystupoval v České televizi s novými poznatky brněnských pediatriů, které ale před tím zcela zásadně odmítal.

Otec byl (proti vůli rodičů) sociálním demokratem od roku 1945, protože jím byl i jeho vzor akademik Teyschl a názorově si byli velmi blízko. Ovšem nový Výzkumný ústav pediatrický (VUP) byl již zaměřen na lékařskou genetiku, která nebyla spojena již s Teyschlem, ale s usilovnou prací mého otce. Ten věřil, že pomocí genetické prevence lze předcházet zbytečným úmrtím dětí v raném věku a zasloužil se o vytvoření genetické poradny pro rodiče. Odmítl proto i vedení moderního genetického výzkumného pracoviště ve Švédské Uppsale. Jeho významná osobnost a otcův přítel pan prof. Böök mu tehdy řekl: „U vás o socialismu jen žvaníte, my ho tady uskutečňujeme. Ale otec již spěchal domů uskutečnit svůj velký plán. Chtěl zřídit pro fakultu na VUP moderní katedru klinické genetiky. Svůj plán projednal po návratu

s akademikem Teyschlem, který mu přislíbil pomoc v boji s Prahou, která VUP nepřála. K realizaci se bohužel nikdy nedostal. Vstup bratrských vojsk v srpnu 1968 a náhlé úmrtí akademika Teyschla 10. 9. 1968 situaci změnilo k horšímu. Tři z pracovníků, které si otec na VUP vychoval, opustili republiku a uplatnili se na genetických pracovištích v cizině (Herbert Kania, Renata Laxová a další). Bratr Herberta, Richard (špičkový chirurg) se pak vrátil do vlasti a ve svých vzpomínkách i dopisech se o výjimečnosti mého táty zmiňuje. Můj otec se chtěl zaměřit zejména na aplikovaný (nikoliv základní) výzkum, který má preventivně chránit novorozence před dědičnými chorobami. Tehdy vznikl i jeho urologický test kojenců, který měl odhalit případná rizika. Tento test se provádí dodnes. Genetika byla bohužel při svém zrodu považována za jakousi buržoazní pavědu (obdobně jako psychologie či psychiatrie aj.). Genetika byla v plenkách a nikdo jí moc nevěřil a o její věrohodnost se velkou měrou u nás zasloužil právě můj otec. Myslím, že i já jsem se pokoušel o něco obdobného ve svém oboru.

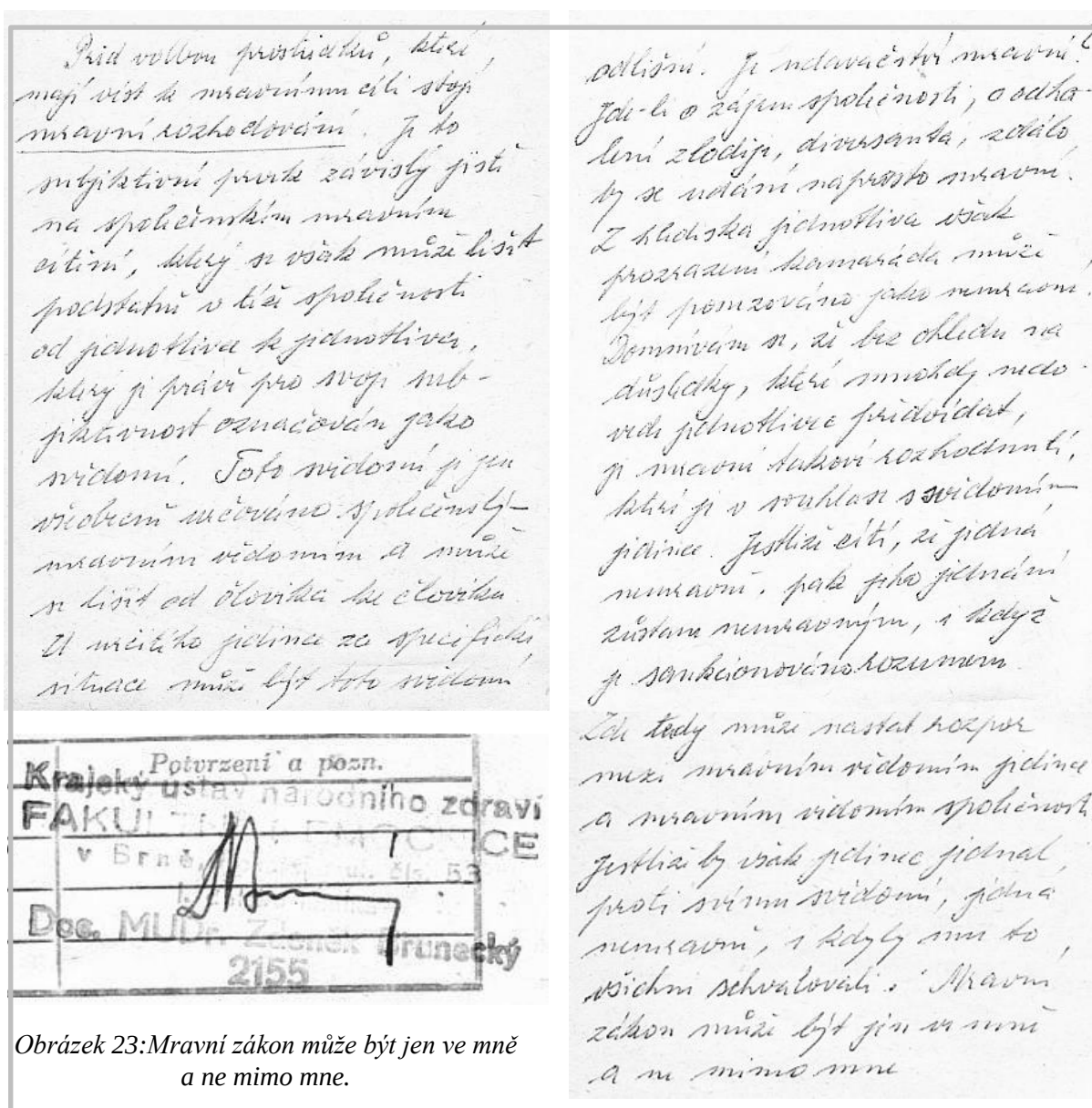
Otec stál i u zrodu nové dětské nemocnice v Brně, Černých polích. Autorem projektu byl prof. Ing. arch. Rozehnal, s nímž společně s Teyschlem trávil dlouhé chvíle při konzultacích o tomto projektu. Na osobnost „brněnského neofunkcionalistického guru“ často vzpomínal můj starší kolega prof. Ing. arch. Jindra Halabala, který byl tehdy jeho studentem: „Rozehnal byl pro nás modla. Se svým kloboukem a rozmáchlými gesty byl pro nás studenty obrem.“ Jakkoliv byl Rozehnal kontraverzní osobou (asi jako všichni lidé umu), tak byl jeho projekt nemocnice zdařilý. Byla to první moderní dětská nemocnice, do níž se přicházeli učit nejen lékaři, ale i architekti z celé Evropy. Jak strašidelné by pro otce byla doba Václava Klause a ODS v níž se málem prosadily šílené návrhy, že je dětská nemocnice zbytečná, protože děti mohou být léčeni v nemocnicích společně s dospělými. Dnes už je to snad zapomenuto, ale já to tehdy velmi prožíval a byl rád, že tenhle underground můj táta neslyšel. Kdyby náhodou ještě žil, tak by na tohle zemřel a profesor Otakar Teyschel by se slovy mé babičky „obracel v hrobě“. Brno se v šedesátých letech dvacátého století stalo místem mezinárodních pediatrických kongresů. Na jeden z nich byl z Rakouska vyslán i náš příbuzný (Onkel Karl) Dr. Karel Boromský von Kundratic (Voříkovský ze jména již vynechali), který byl rovněž předním pediatrem (ředitel a primář Leopoldstäter Kinderspital Vídeň). On i jeho manželka Kornelie (Nely) byli pak u nás na návštěvě a vše se muselo „blýskat“. Bylo to přímo vojenské cvičení a já samozřejmě pubertálně soptil. Bylo to poslední setkání rakouských Voříkovských a Bruneckých, protože další kontakty přerušilo mrazivé srpnové slunce roku 1968.

O vědecké obci otec říkával, že se dělí na dvě skupiny:

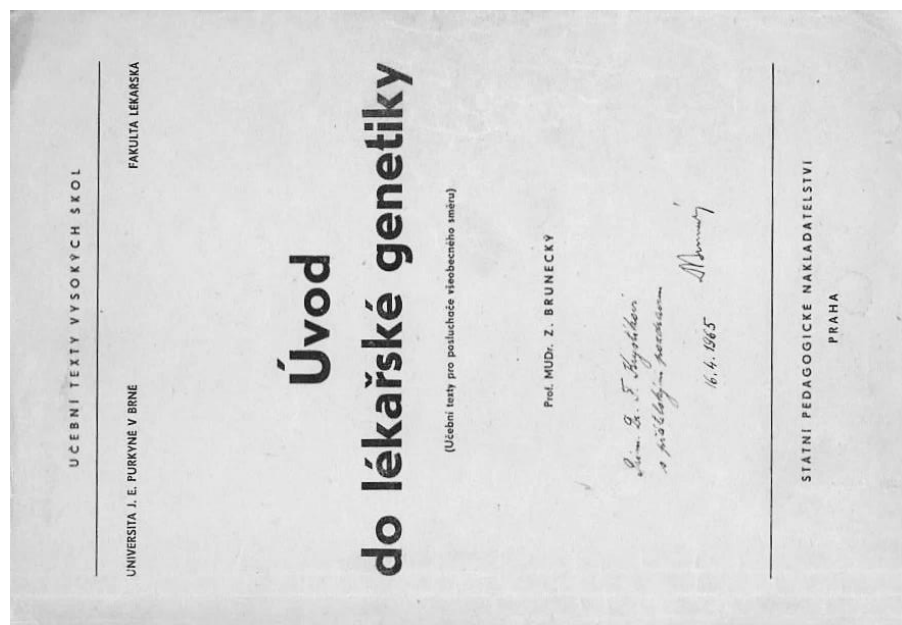
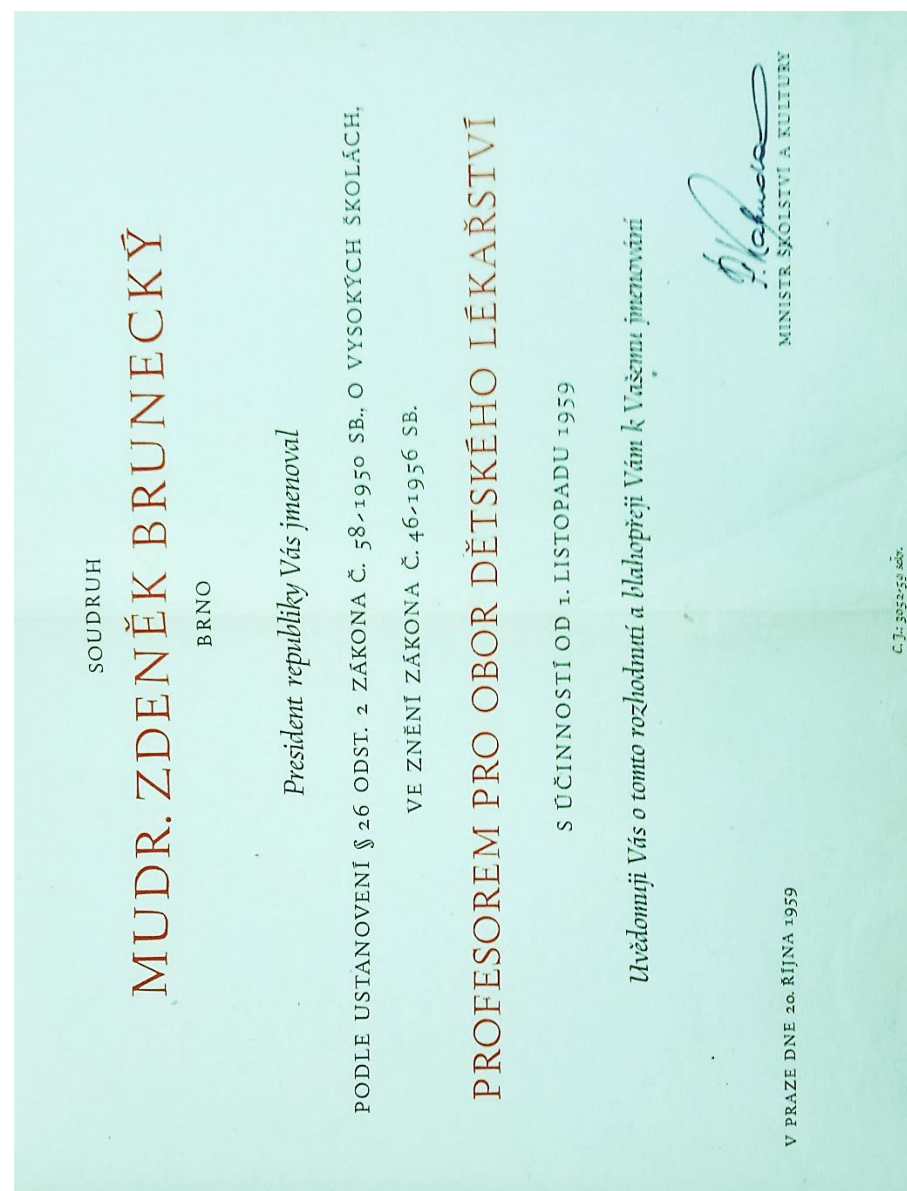
- *na specialisty, kteří se snaží zjistit stále více a více informací o stále menším počtu věcí, až nakonec vědí vše o ničem (everything about nothing).*
- *na polygloty, kteří se snaží zjistit stále více a více informací o co největším počtu věcí, až nakonec nevědí nic o všem (nothing about everything).*

Táta byl ve vzpomínkách psaných asi měsíc před smrtí velmi slušný k lidem, kteří mu ublížili přímo v biblickém duchu: „Bože odpusť jim, jakož i my odpouštíme svým viníkům.“ Z atmosféry domova a pozdějšího vyprávění matky vím o jeho těžkých jednáních na fakultě, o bojích s Prahou, o nepříjemných jednáních s lidoveckým ministrem Plojharem, o neustálých cestách na ministerstvo a podrazech kolegů z Prahy. Ono totiž založit cokoli a vytvořit něco nového dá obrovskou dřinu. Závistivci a lenoši kopou hluboké příkopy, kladou pasti a miny

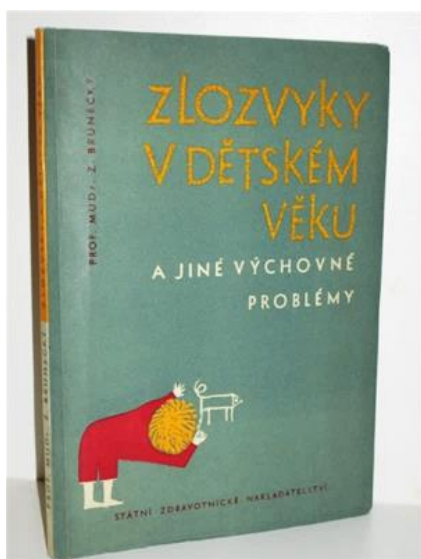
(také jsem to zažil). Teprve, až když je vše hotovo tak jsou budovatelé „vyhozeni ze sedla“ ve skrytu číhajícími zamindrákovanými kolegy. Ti pak tyjí ze svých předchůdců, které se snaží ovšem „vymazat“, aby vynikli jen oni sami. Otec vybudoval „Výzkumný ústav pediatrický“ (VUP) se zaměřením na lékařskou genetiku, který dosáhl mezinárodního uznání a stal se vzorem pro zřizování obdobných pracovišť v tehdejší východní bloku. Proto musel být „jeho ústav“ přejmenován na „Výzkumný ústav zdraví dítěte“ (VUZD) a jeho genetika šla dolů vodou. Otec byl velmi skromný a bláhově věřil v dobro činěných skutků. Zdraví dětí bylo hlavním cílem jeho práce. Jak kruté bylo procitnutí po roce 1968 (vstup vojsk varšavského paktu), kdy se na jeho místo drali kariéristé a všechno co vybudoval, obrátili ve jménu své normalizační kariéry vniveč. „Koryto“ bylo pro ně důležitější než nějaký vyšší cíl. Vím, že se otec měl dostavit ke stranickým prověrkám, a že tak neučinil. Velmi se tehdy v mnohých lidech zklamal a s mámou v tomto punktu naprosto souzněli. Prostě se odmítl s kariéristy a pitomci bavit a vzkázal jim, že jeho úkolem je léčit děti, a né chodit po prověrkových komisích. A tak mu to samozřejmě spočítali. Svůj postoj vyjádřil ve své noticce takto:

Obrázek 23: Mravní zákon může být jen ve mně
a ne mimo mne.

Obrázek 24: Jmenování profesorem a tátový skript pro mediky 1965, 600 výtisků č. 17-472-64 Univerzita J. E. Purkyně v Brně (Masarykova univerzita).

Obrázek 25: Otec a stážista z Mongolska, vlevo jeho kniha.

Měl bych ještě uzavřít povídání o své odborné kariéře, které má rodina přinesla tolik obětí. Skončil jsem jako I. náměstek předsedy Spolku českých lékařů, získal jsem medaili J. E. Purkyně, byl jsem členem pediatrické společnosti a společnosti lékařské genetiky. Na tyto funkce jsem musel po 68. roce rezignovat. Publikoval jsem 2 knihy, skripta více než 100 odborných článků. Ale jedno se mně nepodařilo. Napsal jsem rozsáhlou učebnici lékařské genetiky, a protože byla polyhistoricky pojatá, pracoval jsem na ní 10 let. Mnoho intelektuálního uspokojení jsem v těch probdělých prožil. A nelituji jich, třeba by bývalo lepší, kdybych věnoval více pozornosti své rodině. Ale po 68. roce jsem se dostal na index autorum prohibitorum a vydání knihy bylo opakovaně odmítáno. Mám asi 1000 stran strojopisu, 500 tabulek a grafů v šuplíku a myslím, že to byla škoda pro naši lékařskou genetiku.

Po roce 1970 byli objeveni oportunisté, zakuklení nepřátelé normalizačního procesu, přísluhoači kapitalismu a započal hon na čarodějnice. Tátu vyhodili z lékařské fakulty a následně z místa ředitele Výzkumného ústavu pediatrického. Po roce 1972 nesměl zůstat kámen na kameni. Jeho snaha o vybudování oboru genetiky jako prioritní orientace ústavu byla smetena se stolu. Genetiku převzala Praha, která byla tenkrát v plenkách. Vím, že jsem se táty jako kluk ptal, co ho přivedlo k tomu, aby se stal doktorem, protože žádný z předků lékařem nebyl. Z otcovy strany to byly generace úspěšných sedláků na Teplicku (s kořeny u bavorského hradu Brunneck) a matčiny strany rytířští předkové Voříkovských z Kundratic. Volba povolání táty byla přáním jeho maminky, kterou velmi miloval a nemohl než její přání vyplnit, jakkoliv jej medicína zpočátku příliš neoslovovala. Nicméně se stal doktorem, a protože byl obrovský poctivec, bral své povolání smrtelně vážně a odpovědně. Pro medicínu zahořel teprve, až když poznal akademika Otakara Teyschla. Velmi na něj zapůsobilo, když mu na noční službě v náručí umřela dvouletá holčička, kterou nemohl zachránit. Její smrt zavinila dědičná choroba, tedy nevhodná kombinace genů otce a matky. Otec se pak s houževnatostí jemu vlastní vrhl na první poznatky nové vědy a stal se v Brně zakladatelem lékařské genetiky, která měla předcházet smrtelným chorobám dětí. Praha tuto pavědu tehdy vůbec neuznávala.

Ve vzpomínkách musím ale též zmínit, že jeho manuální nezručnost mi v mládí připadala úděsná. Zatlouci hřebíček pro obraz bylo pro otce vrchol technické vyspělosti. Vím, když jej máma přinutila připevnit držák pro toaletní papír, ujal se odpovědně tohoto heroického počínu. Jal se dle rad svého kolegy špendlíkem hledat spáru mezi cihlami, aby mohl prkénko dobře přitlouci ke zdi. Sláva! Nalezl místo, kam špendlík lehce vnikl a na jeho místo pak táta vetkl hřebík ráznými údery. Ach to zděšení, když následně hřebík vylétl ze zdi a za ním vystříkl proud vody z olověné trubky. (Ty doma ještě tvořily rozvody vody). Jeho souboj s moly v čalouněné soupravě je rovněž hoden záznamu. Vzpomínám, jak on lékař, vyzbrojen injekční stříkačkou, celé odpoledne bodal jehlu do čalouněné soupravy a plnil ji jedem. Myslím, že ta lavice byla jedovatá ještě po dalších deset let, ale molové byli zničeni. Hlavní souboj táta sváděl s odvdzušňováním ústředního topení a neustále naléhal na soudruha Třešňáka, aby „doražil vodu“. Jenže socialistický domovník, předseda uličního výboru strany, to měl na háku, protože seděl v hospodě u piva. Bože, to otce tak štvalo! Při sezení nad knihami se člověk při 18 C⁰ moc nezahřeje. Heroickým zápasem byl však souboj táty s vosami. Náš dům byl postaven z dutých cihel a jakási matka vosa objevila škvírku a založila kolosální vosí civilizaci v labyrintu Minojské kultury činžovního domu. Vosy měly hlavní bránu umístěnou na kuchyňském balkónu a vybídlí mámu, aby vyslala tátu do boje. Otec vyzbrojen sádrkou a špachtlí se slovy patricie Katona: „Ceterum autem censeo, Carthaginem esse delendam“ (Ostatně soudím, že Kartágo musí být zničeno) zazdil jejich sídliště v představě staroegyptské skalní hrobky. Leč vosy pohrdly mauzoleem a vyřítily se jako Atillovy hordy kolem oken, i dveří kuchyně na nic netušící rodiče, kteří prchli z kuchyně zanechavše babičku odříznutou od světa v jejím pokoji na druhé straně. Rozzuřené vosy obsadily špajzku a jejich letky kroužily kolem ledničky a přísně střežily vstup do kuchyně. Babička byla ve svém pokoji jako Tobruk obklíčený fašisty a vosy celý den vítězily na všech frontách. Když otec shledal, že nemůže na své oblíbené kolečko salámu, ani si cucnout whisky, dostal bojovnou náladu a s bundou na hlavě vnikl na balkón a prorazil vosám jím zazděný vchod. Pak jako hrdinný Spartakus vtrhl do kuchyně vyháněje vosy hadrem ven, ale záhy musel ustoupit přesile do předsíně. My ho považovali za hrdinu. Vosy přivítaly kapitulaci, ale ještě do rána si kladly v kuchyni nějaké podmínky. Pak ustoupily a až do podzimu žily s otcem v separátním smíru. Jinak byl táta srdcem sportovec, velký milovník historie (stále četl), byl milovník a degustátor vína, který se účastnil jejich hodnocení. My jsme mu kupovali suché moselské víno Schwartze Katze, které miloval stejně jako svou historii a klasickou hudbu, zejména Rhapsody in blue od Gershvina.

Nikdy jsme neměli auto, a to nejen z důvodů spartánských, ale i z důvodu, že rodič nepovažoval auto za věc nezbytnou. Byl tu autobus, vlak, někdy tramvaj, ale jinak se muselo pěšky. Možná i obava z věcí technických byla příčinou toho, že táta auto odmítal, jakkoliv si myslím, že peníze na jeho pořízení by asi byly. Ale ty byly investovány do našeho vzdělání, zejména knih, kroužků a sportovní výbavy. Teprve později jsem pochopil, že tátova mírná technická nezručnost byla dána jeho výchovou. V mládí si jako syn z lepší rodiny nesměl sám zavázat ani tkaničky u bot. Na to byla služka. No a později žádné manuální práce nemohl vykonávat, protože potřeboval mít velice citlivé prsty pro vyšetřování kojenců. Teprve po dozrání jsem počal chápat řadu věcí a obětí, které otec vůči nám dětem postoupil a teprve až v Kristových letech jsem pochopil obrovský lidský rozměr svého mimořádně tolerantního otce, který mne hájil před ambiciózní mámou, která si vytkla za cíl, že budu úspěšným pianistou.

Mámu měl táta rád, ale jako každý chlap to prostě nedával nějak bouřlivě najevo, jak po tom ženy touží. Byl obrovský klidšas, a proto manželství mých rodičů vytrvalo až do konce. Máma si ho na druhé straně velmi vážila a byla ráda ve společnosti úspěšného muže, který byl ale velmi skromný a nikomu se nenadřazoval. Měl jen jednu slabost a tou byla práce, které věnoval svůj veškerý volný čas, a z tohoto pohledu byla sveticí ona. Na druhé straně dovedla být také velmi nepříjemná. Pamatuji si, že jen jednou u nich došlo k vážné roztržce, po níž si otec obul boty, vzal klíče a kráčel z domu. Máma na něj volala: „Kam jdeš?“ On jen suše odpověděl: „Pryč!“ A také odešel, rozdýchal se, aby se vrátil a doma byl zase klid. Narodil se ve staré době, kdy se lidé nerozváděli, protože tehdy stále platilo, že muž živí rodinu a byl respektován jako autorita. U žen se nepředpokládalo, že budou soběstačné a opuštění slabé ženy bylo společensky nepříjemné. Jenže pak si ženy vydobýly emancipaci, staly se na mužích nezávislé, soběstačné a s tím se společenský postoj změnil. Otec si byl ale dobře vědom, že máma respektuje jeho kariéru a také ve svých pamětech k tomuto napsal:

Vzpomínky otce:

Naše finanční situace nebyla taková, že by manželka potřebovala vydělávat, ale ona to potřebovala pro své uspokojení. Vystudovala vysokou školu pedagogickou a pak prošla všemi oblastmi výchovy dítěte; družina, mateřská škola, základní škola, škola v nemocnici, zvláštní škola. Měla jistě pedagogický talent a hlavně byla vždy naplněna iniciativou a nadšením. Při pohledu zpět vidím, jak málo jsem ji tehdy podporoval a je mě to teď líto.

Můj otec říkával:

- 1) Když lékař neví kudy kam, tak vám něco zakáže.
- 2) Ve stáří nemáme nemoci léčit, ale zvykat si na ně.

Táta mi často vykládal řadu ze svých genetických poznatků a byl jsem doma jeho častým posluchačem. Asi nikdy nezapomenu na výklad o dominantních a recesivních dědičných znacích, které mi demonstroval na květech hrachu po vzoru Johana Gregora Mendela. Bohužel či snad z hlediska pacientů bohu díky, jsem se lékařem nestal, ale dnes se mi vybavuje řada jeho úvah, které mě v mých přednáškách byly velmi nápomocny. Koneckonců patnáct let po jeho smrti jsem studoval jeho první genetická skripta. Musím říci, že táta uměl dobře psát a dobře vysvětlovat problémy. Snad jsem to po něm zdědil i já, ale to bych byl hodně domýšlivý. Na jedné straně byl táta uctíván pan profesorem a na druhé straně se nikterak netrápil tím, že při vyšetřování dítěte mých kamarádů se poctivě vyzul za dveřmi a ukazoval všem na odív cibuli na patě své ponožky. Pokud jsem otce o cokoliv požádal, vždy mou žádost respektoval a udělal vše, aby mi mohl vyhovět a pomoci. Snažil jsem se pak stejnou měrou plnit přání a požadavky svých synů. Zralost spočívá pak v tom, že jsme schopni vyhovět druhým i když se nám to v té chvíli vůbec nehodí. Táta tuto schopnost přímo vyzařoval a svou mírně řečeno dinosaurů vstřícností byl snad, jak se mi zdálo, za to lehce vysmíván ambiciózními kamarády.

Máma často říkala, že otec byl stále vstřícný, ale když pohár přetekl, „nabudil se“ a pak prý neznal slitování. Nevím. Nepamatuji, že by otec někdy zvýšil hlas, byl klidný introvert, a to co já bych ze sebe shodil vzteklým výkřikem či bouchnutím pěstí, tak on spolykal ve svém nitru a vryl tím další malou stenokardii do svého velkého srdce. Při výprasku v koupelně, který byl obvyklým rituálem mého klukovství po třídních schůzkách, pak otec na pokyn mámy

odepnul řemen a já šel do koupelny. Při tomto úkonu však trpěl víc on, než já. Vzal řemen a praskal jím do čalounu lavice s povel: „Křič! Křič! Víc!“ Taky tuto exekuci činil jen výjimečně v dobách, kdy dvojka z chování zdobila po tři léta mé vysvědčení. Za to maminka ta přistupovala k exekuci vždy s plnou vervou, zejména pak, nebyl-li otec přítomen. Sourozenci však vždy tvrdili, že byli bití více, protože o ně přerazila vařeku. O mě taky, což mi nevěřili, protože prý trefila vanu. Častým trestem dětství bylo klečení v koutě na parketách a pak záka-zy chození ven s klukama. Klasik by konstatoval: „že lepanci suší pleskali kolem mých uší.“ Když mi bylo deset, tak mne starší bratr rád kádroval. Táta mu domlouval, ale on nereagoval a suverénně kráčel do ledničky pro své mléko a s otcem ostentativně nekomunikoval. Pak mu něco sdělil. Muselo to být asi velmi silné sdělení, protože mu otec lakonicky řekl: „Otoč se!“ A pak to přišlo. Zvedl velebně prst a ukázal jím na strop. Martin zvedl hlavu ke stropu a v tu ránu padla facka, jako když kůň kope. To se ještě nikdy nestalo. Mléko se rozcáklo po kuchy-ni a já málem polkl lžičku. Nepamatuji si, že by otce někdy někdo ještě takto „vytočil.“ Tady musím říct, že jsme tresty rodičů přijímali jako férovou hru a nikdy nás nenapadlo, že přijde doba, v níž přestane platit to, že výprask je stejný, jako když zúrodníš pustinu.

Barvitě vzpomínky mám na to, jak doktorská “banda“ doma přehrávala knihu Alexandra Dumase, Tři mušketýři. Pánové tasili kordy a dámy se předváděly v renesančních oblecích, přičemž nechyběly přívěsky Anny Rakouské ani krása paní Bonasieux. Netuším, na kterou z dam tato role připadla, ale role se střídaly a kostýmy se vyměňovaly. Klasické scénky se opakovaly v různém obsazení, a hlavně měly silný politický podtext, který si nezadal ani s forbínami pana Jana Wericha a Miroslava Horníčka. Pánové opakovaně tasili kordy se slovy „Všichni za jednoho jeden za všechny“, popíjeli francouzské víno a proklínali kardinála Ri-chelieu a říkali mu Antonín (Ant. Novotný tehdejší soudruh prezident). Ale nebyli to jen Tři mušketýři, ale oni se dovedli převlékat v různé historické osobnosti, podle předem stanovené-ho scénáře večera a já si jen pamatuji, jak hodná paní Müllerová, již ovíněná, kouřila mohutný doutník se slovy: „Já jsem Georg Stewenson a vynalezl jsem lokomotivu.“ Byla to úžasná parta kamarádů, při níž jsme my v tlupě nás, jejich potomků, prožili mnoho krásných chvil v Bítovské zátocy Vranovské přehrady nebo v chťě lékařské fakulty na Kuřimské Nové Vsi, či na lyžích v Malé Morávce. Jo, vleky tehdy ještě nebyly a muselo se do kopce šlapat.

Hodně vzpomínek mám na tátu z Lelekovic, kde bydlela jeho maminka, má babička Anna, rozená Voříkovská s tátovým bratrem Karlem - Bobinem, kterého jsem měl rád, protože na mě měl o prázdninách dost času. Naše návštěvy v zimě spočívali v autobusovém či vlakovém příjezdu k babičce, kde se chystal králík na smetaně, tedy jídlo, které táta miloval. Naši rodiče si pak šli po obědě dát „šlofika“ a já utíral s babičkou nádobí. Pak jsem se vypravil stopovat ve sněhu zvěř a přišel s promáčenými botami pozdě domů a marné bylo mé hrdé líčení, jak jsem vystopoval doupě zajíce, když nám ujel autobus. Vzpomínám taky, že na podzim táta říkal: „To na Vranovské pouti (tehdy kolem 18. 10. a 24. 10.) jsme chodili ještě v tričku s krátkými rukávy“, a já mu nevěřil, protože v mém mládí byla vždy v tu dobu zima. Ted' se dá zase chodit v tričku. No, ale to už je poslední oteplování v našem interglaciálu, obdobně jako v raném středověku, předtím v době římské, minojské, jak udávají Bondovy cykly. Ale nová, tentokrát zelená ideologie ví, že za to vše může neuvědomělý soudruh člověk. Dnes by otec u nich jako zdroj emisí, kuřák, nepochodil. Báňal svých čtyřicet Startek bez filtru denně a na naše dotazy, co zdraví doktore, nám odpovídal, že vše je dáno genetickou predispozicí

jedince. „Já můžu kouřit jak komín fabriky a nestane se mi nic, ale Franta Vomáčka by druhý den dostal rakovinu plic.“ Tenkrát bylo kouření naprosto samozřejmé a u doktorů obzvlášť.

V létě jsem s tátou chodil na houby a on to vždycky zařídil tak, abych všechny hříbky našel já. Na Kuřimské nás pak všechny deptal svými úlovky, které nacházel na cestě. My jsme prolézali houštiny a pachtili se za trofejemi, abychom se navzájem mezi sebou a mezi našimi rodinnými klany vzájemně trumfli. On to flákal, šel si poklidně po cestě, kouřil, a nakonec jich měl nejvíc, což komentoval okřídleným sloganem o tom, že nejvíc hříbků roste na cestě, protože tudy houbaři nechodí. No měl pravdu, jako snad ve všem, co kdy tvrdil. Jeho předpovědi se vždy vyplnily a já dodnes nevím, zda měl takovou intuici, nebo tak jasnoživý pohled na svět. Když jsme spolu v srpnu 1968 kráčeli v Lelekovicích k Lavkám pod Babím lomem, tak jsem se ho ptal, jak dlouho tady ti Rusové budou. On se zastavil, chvíli zamyslel a odvětil: No, bohužel dlouho, moc dlouho, víc, než si myslíš. Já jsem mu odpověděl další otázkou: „Pět let?“ No budeš asi smutný, ale počítej, že nejmíň 15, ale spíše 20 let, ale to já už tu nebudu. Byl jsem tehdy zdrcen a netušil jsem, jak hluboce pravdivě předpověděl naši budoucnost.

V roce 1969 jsem absolvoval tábor sociální demokracie v Otterndorfu u Bremerhavenu. Bylo mi tehdy úžasných 16 let. Vyrázili jsme tam v zelených stejnokrojích s červenými šátky obšitými černým lemem, hrdě reprezentovat naši okupovanou vlast. Po návratu z úžasného světa západní Evropy, na rtech s písničkou „Hvězda na vrbě“, nás doma ale čekalo stanné právo. Byl zákaz vycházení a vojáci spolu s veřejnou bezpečností (policie) a ostře nabitými zbraněmi kontrolovali ulice. Bylo to první výročí okupace, kdy se náš národ ještě naposledy vzepjal k odporu. Od nočního vlaku mne i přes zákaz vycházení táta statečně doprovázel domů. Byli jsme tak opakovaně zadrženi a hleděli do hlavní ostře nabitých zbraní. Byl to dost blběj pocit, slyšet cvakání uzávěrů. Otce pak posadili do zeleného Antona, ale naštěstí se objevil normální velitel a pustil nás dál. Myslím, že malá duše byla i v tátovi. Poté jsem se do zahraničí dostal až v roce 1990. Naše mládí vzdorovalo socíku woodkrafem (lesní moudrostí) a jednáním po vzoru Hochů od Bobří řeky (Foglar, J.). Byl jsem pyšný na otce, že se komunistům nepoddal a postavil se jim na odpor i za cenu ztráty všeho, o co se odborně snažil.

Přijímačky na VŠ jsem úspěšně složil a toulal se s oddílem dětí ve Slovenském krasu. Pak přišlo dodatečné vyrozumění, že soudruh Petr Brunecký a vysoká škola nepůjdou dohromady. Normalizační soudruzi (úhlavní přátelé mého otce na lékařské fakultě, děkan J. Vašků) zařídili, že syn oportunistického odpadlíka v Brně studovat nebude. Přišel mi dopis, že jakkoliv kapacita nového krajinářského oboru byla 15, uchazečů jen 13, přesto nebudu přijat. Prostě syn oportunisty Bruneckého studovat na vysoké nebude! Po zjištění dalšího špatného původu jsem byl vyvržen z VŠZ Brno, abych byl nakonec přijat na Lesnickou a dřevářskou fakultu ve Zvolenu. Prý to bylo jen díky slovenskému kléru, který byl mému otci zavázán za pomoc v dobách represe. Víím, že mne táta osvobodil od jakýchkoliv závazků vůči své osobě a pravil, abych vstoupil do KSČ, protože bez toho se v životě bohužel neprosadím a on nechce, abych si ohledy na něj pokazil kariéru a celý život. Odmítl jsem to tenkrát a odmítl jsem to i později a nikdy nezapomněl, jak moc tito lidé tátovi ublížili. Nejhorší na tom je, že neublížili jen jemu, ale mnoha nešťastným lidem, kteří trpěli zbytečně nemocemi, jimž šlo čelit mnohem dříve. Byli jsme tenkrát díky otci mezi prvními zeměmi genetiky i lékaři, kteří tvrdili, že klíčem k prevenci a léčení chorob je znalost genetické informace. Kde jsme tak mohli být. Ó díky

vám ambiciózní kariéristé, málomocní, kteří svou malost spojí i s čertem, aby ukojili svou chorobnou závist a ctižádost moci. V tom se bohužel u nás od té doby příliš nezměnilo.

Táta miloval historii a také se ve svých genetických studiích o mnohá historická fakta opíral. Tuto zálibu jsem zdědil po něm. Mnoho mi vyprávěl a mnohé jsme spolu probrali, a ještě více toho nestihli. V každém případě to byl největší dar, který jsem od rodičů získal pro rozvoj své osobnosti i získání životního nadhledu nad zmateností našeho jsoucna. Kdo se nezamýšlí nad dějinami, je podoben zbloudilé jepici v roji jisker, která se považuje za stálíci vesmíru, ve vteřinách své nafoukané záře. Fuj to je ale krkolomná sentence! No pamatuji si ještě, že táta psal velkou knihu o genetice a myslím, že vzhledem k jeho usilovné pílí to bylo určitě vynikající encyklopedické dílo. Bohužel, soudruzi ji odmítli vydat, neb šlo o bludy a tmářství člověka, který v minulosti podporoval i takové kapitalistické pavědy jako je sociologie a psychologie. Otec je obhajoval v době, kdy byly opovržlivě považovány komunisty za „pseudovědy“. Na počátku normalizace (1971) byl pozván genetickou společností do Francie na stáž, aby přednášel o genetice na Sorbonně. Tam mu soudruzi sdělili, že na to nejsou peníze. Francouzi nelenili a jmenovali ho čestným profesorem university s tím, že veškeré náklady jeho cesty uhradí. A tak mohl naposledy na Sorboně mluvit o své milované genetice. Svoji knihu o ní pak již jen jako oportunista několik let stále doplňoval o aktuální informace. Současně jezdil vypomáhat špitálu v Tišnově a stále doufal, že se mu podaří tuto knihu vydat.

V období tuhé normalizace ale matkou stranou vyvolení soudruzi rozhodli, že kniha takového autora nesmí vyjít. Záminkou byl nedostatek papíru či byly důležitější tituly, prostě jedna výmluva stříдалa další. Tento verdikt tátu definitivně zlomil a nařídil mi, abych všechny opisy jeho práce naložil na vozík a odvezl je do sběru. Prohlásil, že pokud to nevyjde teď, nemá cenu to dále schovávat, kniha stárne každý den a aktualizovat ji už nemá sil. Po marných protestech jsem splnil příkaz a obdržel ve sběrně na starý papír za tátovo životní dílo celých dvanác Korun československých, za což se dala koupit čtvrtka másla nebo čtyři piva. Originál však máma uchránila a asi 5 let po tátově smrti jej předala do Mendeliána na Mendelově náměstí v Brně. Tam asi tento spis zmizel v nějakém zapomenutém regále, stejně tak jako i my zmizíme z paměti našich potomků. Myslím, že jsme s tátou dostatečně probrali téma umění žít a snad i díky jemu jsem dospěl k přesvědčení, že dělati lidi šťastnými drobnými skutky a ulehčit jim trochu pouť často vyprahlým údolím života, není zas tak málo. Snad proto jsem zakládal nová studia a sklízel pohledy nadšených studentů, kteří vůbec netušili, že beze mne by nebyla. Nakonec táta vyjádřil své životní poznání v přání, abychom v životě prožili alespoň trochu toho lidského štěstí. Problémem je, že když jej náhodou prožíváme, tak si to zpravidla vůbec, ale vůbec neuvědomujeme a oceníme tyto chvíle až mnohem později.

Velkou radostí mi bylo, že kdykoliv jsem přednášel nebo se představil, všichni se ptali, jestli nejsem spřízněn s báječným člověkem, profesorem Zdeňkem Bruneckým a já rád přisvědčil. Ihned padaly vzpomínky jeho podřízených na jeho obrovský nadhled, schopnost být nad věcí, být tolerantní, lidský a umět se bavit. Jednou prý pozvali s profesorem Mirkem Tomanem vrcholovou zpěvačku opery paní Marii Steinerovou (Sólistka Janáčkovy opery Národního divadla v Brně v letech 1948–1981). Celý špitál pak zněl operními popěvkami a lidé měli před Vánocemi úžasnou náladu. Podobných příběhů mi vyprávělo mnoho doktorů, kteří řešili mou tělesnou schránku a s láskou vzpomínali na svého učitele. Mnozí mi děkovali za jeho noblesní

lékařský přístup a pak byla i řada těch, které otec, jako malé děti, zachránil. No, a zda měl otec taky nějaký hříšek? Ne, táta měl jen dvě milenky, mámu a genetiku.

Jeho nejoblíbenější asistentka, **Renata Laxová** (Polgárová), byla jedním z dětí sira Winton, které unikly před fašisty do Anglie, kde byla vychována v náhradní rodině. Po válce Renatu rodiče, kteří zázrakem přežili zrůdnost fašismu, za pomoci červeného kříže našli. Vrátila se zpět do vlasti, kde se musela naučit česky, vystudovala a stala se žačkou mého otce. Provdala se za veterináře Laxe a po okupaci v roce 1968 utekli do Anglie, kde Renata získala ihned práci v genetickém výzkumu. Z Anglie odešli do USA-Wisconsinu. Paní Renata s Herbertem Kaniou byli pak v USA ručitelé mého emigrujícího bratra Martina. Díky Renatě a dobrým vztahům s doktorem Pelrousem otec naposledy obohatil svou knihu o příčinu toho, proč Jindřich VIII. nemohl mít mužské potomky. Kletba Alžbiety Yorské, ženy krále Eduarda IV. za vraždu synů Markétou z rodu Lancastřů (svedenou na Richarda III.), se naplnilo a jejich rod, díky genetické poruše krve Jindřicha, vymřel po meči. Syn s Janou Seymourovou nebyl jeho. To otec ještě vůbec netušil, že bude objevena i genetická genealogie, kdy na základě kosterních ostatků je možné zjistit původ člověka. S překvapením by zjistil, že on patří ke kelto-germánské větvi R1b1 našich předků, kteří z kultury Yamnaya 3000 BC u azovského moře, dorazili pravděpodobně s částí Ilyrů do Itálie a jako Breuni do Rakouska a jižního Bavorska.

Obr. 26: Po volejbalu s kolegy. Vlevo stojící Dr. Žižlavský, sedící vedle něj Dr. Žáček, uprostřed otec a po jeho levici oblíbená žačka Renátka, která si vzala dole (vlevo) sedícího MVDr. Laxe, s nímž emigrovala do Anglie a USA Vedle něj vpravo Dr. Běluša. Pod Renatou v živé rozpravě je Dr. Kluska. Úplně vpravo s brýlemi Ing. Mrskoš, u něj asi chirurg Dr. Seibrt, který mne několikrát sešíval.

Obr. 27: Táta zde naposledy v zahraničí Francie 1971 s žačkou a kamarádkou MUDr. Renatou Laxovou v Paříži, která potom emigrovala do Anglie a USA. Bylo to jejich úplně poslední společné setkání.

Obázek 28: Vlevo ve Francii s kolegou na kongresu, vpravo na Oravě 1969, Vpravo konec padesátých let – vlevo doktor Žáček, mongolský stážista, doktor Žižlavský a úplně vpravo můj otec Zdeněk.

Obr. 29: Orava 1969, zleva asi Sokol, Dr. Lax, jeho Renata a otec. Dole doktor Vrba a Ing. Mrskoš.

Myslím, že pamatuji dvě období, kdy byl táta šťastný, pokud nepočítám jen ta, co znám z vyprávění, tedy svatbu a narození mých sourozenců. Prvním obdobím byl čas šedesátých let, kdy moji rodiče trávili mnoho chvil se svými přáteli doktory na dovolených u Vranovské přehrady pak u Bítova, tamtéž. Milovali chatu lékařské fakulty v Kuřímské Nové Vsi u Tišnova, o níž se táta tehdy jako proděkan velkou měrou zasloužil. Pamatuji tvrdá volejbalová i fotbalová klání a vnímal jsem jako kluk, že byl táta dobřej. Víím, že jednou si při robinzonádě v brance při fotbalu zlomil žebra, ale mnohem častěji pamatuji tátu, jako volejbalového profesora, který byl na hřišti pánem, tenkrát ovšem ne silového, ale vtipného volejbalu. Koneckonců věnoval závodnímu volejbalu za Sokol Brno 1. velkou část svého mládí, s pro něj tak typickou usilovností a pílí. Je snad i logickou skutečností to, že za Sokol Brno 1. pak hrál i můj mladší syn Radek. Já na něj byl hodně pyšný, protože byl opravdu dobrý hráč, ale byl si vědom i toho, že volejbal ho žítit nebude a hra je tu pro radost. Myslím, že by otec byl pyšný, kdyby viděl svého vnuka na hřišti, kde byl jistě lepší než já.

Naposledy kdy byl náš táta šťastný, bylo asi období vnuků, které však bylo kaleno nastupujícími zdravotními problémy. Šedý zákal očí-katarakta, stenokardie a bolesti žlučníku či jater byly sestrami hezkých chvil, které trávil s mým starším synem Ondrou a krátce s Radkem či Romanem a Denisou mého bratra. Jeho hektickou vytrvalost při čtení pohádek a obětavost, kterou věnoval Ondrovi, je těžké popsat. Činil tak i s pamětí na vlastního dědečka Voříkovského a přál si, aby i Ondra až bude starší, toto svým synům a vnukům předal. S železnou

pravidelností přijížděl do Kohoutovic za Ondráškem a nebylo pro něj důležitější věcí na světě než on. Měl jsem pro něj vždy nachystaného frťana brandy proti stenokardiím a pivo, které mu dělalo v posledních letech života dobře. Byly to chvíle, kdy jsme probrali mnoho věcí a já se mnoho od svého otce přiučil. Škoda, že nás opustil, bylo toho tolik, co jsme si nepověděli a já jsem pak mnohokrát chtěl vrátit čas, abych si s ním mohl zase popovídat. Hlavně jsem mu neřekl, jak ho mám strašně rád (styděl jsem se, to se tehdy nedělalo) a to mne dodnes mrzí. Když táta zemřel, bylo mi 32 let. Hodně jsme si toho při jeho návštěvách u nás řekli, ale stejně jsme si toho řekli zatraceně málo. Jak rád bych to teď dohnal. Přesto mě jeho názor vždy podvědomě i v dospělosti formoval, a měl jsem v něm, celý život velký vzor.

Starobrněnská 7

Zůstali jsme nakonec ve starém bytě jen 3 a bylo to náročné nejen finančně, ale i na údržbu. Museli jsme ho vyměnit už proto, že by případné úmrtí jednoho z nás přivodilo svízelnou situaci. Nepodařilo se nám najít ideální byt, protože jsme jako náhradu žádali i svobodárnu pro strýčka Bobina. Ten žil jako poustevník sám v Lelekovicích a přestěhování do lesné bylo konec konců pro něho vysvobozením. A tak i my jsme se v březnu 1983 přestěhovali na Starobrněnskou. Je to starý dům na ošklivé ulici, ale byl renovován a ty naše dva velké pokoje s balkonem proti Petrovu jsou tiché a romanticky idylické, zvláště když proti nám vyzvánějí zvony z katedrály. Z počátku byly trochu nervy s etážovým plynovým topením, ale po instalaci nového jsme měli už letošní zimu klid. Výhodou je, že jsme uprostřed města, zelný trh a tržnice je coby dup a i ostatní nákupy jsou ve městě snadnější. Vždyť je to úspěch v dnešní době nedostatkového zboží opatřit během jednoho roku 5 jízdních kol (Petr, Ondra, Zuzka, Lenka Ra-dek) Je jistě pravda, že většinu nákupů obstarává mladá babička, ale já jako důchodce mám vynikající možnosti stávat ve frontách. Kromě toho navštěvuji dopoledne jiné důchodce, ale odpoledne je vyhrazeno Ondrovi.

V létě 1983 jsme se dožili nepříjemného překvapení. Zvonil telefon z Zürichu ve Švýcarsku a Martin nám oznamoval, že jsou ve Švýcarsku a že tam hodlají zůstat. Něco takového bych nikdy nedokázal, ale každý má právo zařídit si život po svém. Mě to bylo spíše líto kvůli Románkovi a Denise, ale babička byla velmi šokovaná. Důvody jejich rozhodnutí neznáme. Martin měl sice potíže v Letu Kunovice, kde mu přímo řekli, že kvůli rodičům nemůže být zařazen do kádrových rezerv. Přeskolil se na programátora, ale vedoucím výpočetního střediska se stal mladý kluk, na kterého to místo čekalo, až dokončí studia. Žádal o místo v atomové elektrárně Dukovany, ale nedostal je z kádrových důvodů. Byl vždy dřič, ale závod mu dal písemně (a já tu listinu viděl), že Závod Let Kunovice nemá zájem, aby ing. Brunecký dále zvyšoval svou odbornou kvalifikaci. Podal si žádost o kandidaturu věd, ale závod mu ji nedoporučil. Teprve na zákrok generálů ve SVAZARMU (Martin byl mistrem sportu a mistrem Evropy ve své kategorii bezmotorového létání) byla mu kandidatura povolena, udělal všechny zkoušky a byl před obhájěním kandidátské práce. Bylo snad toho více, ale o tom Martin nemluvil.

Myslím, že původcem této myšlenky byla Alice, která se stále cítila doma nedoceněná a záviděla všem svým kamarádkám, co zůstaly v cizině („Taková hloupá husa a takové štěstí udělala“). Snad Alice myslela spíše na perspektivy svých dětí, ale do zahraničí chtěla ona. Po roce optimistických zpráv ze Švýcarska jsme byli ohromeni, když jsme dostali psaní, že se přemístili do Denveru v USA. Zdá se mi, že Martin dostal hned dobré místo, ale Alice má velké potíže

s nostrifikací diplomu, k čemuž musí prodělat praxi v nemocnici (residentship). K tomu potřebuje, aby se vždy půl roku starali o děti jedni prarodiče a půl roku druzí prarodiče.

Obrázek 30: Na Martinově svatbě. Já měl 20, Martin 25 a táta - 58 let.

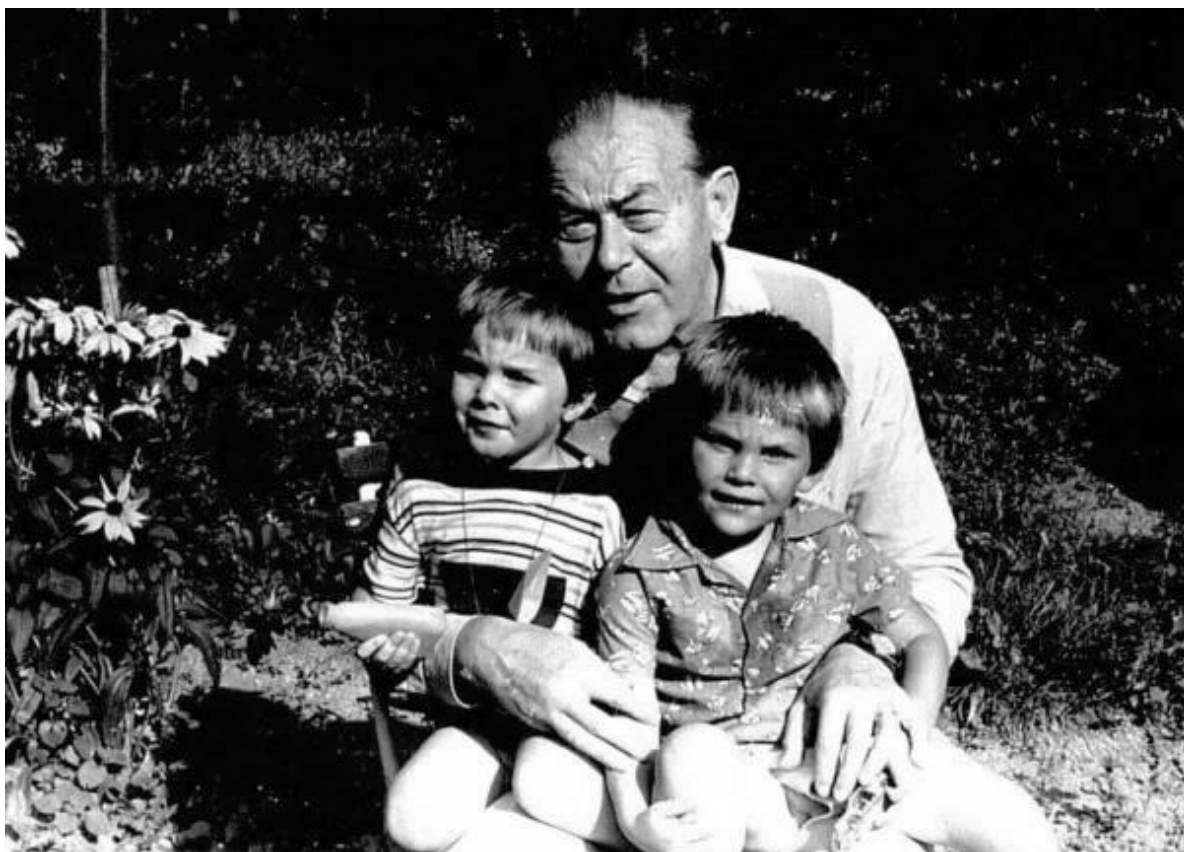
Nemám ani výčitky, že jsem zanechal zcela odbornou literaturu, ale nechte se mi bez potíží petit (v typografii písmo velikosti 8 bodů). Ne že by mne genetika přestala zajímat. Zrovna jsem zpracovával pro Dr. Říchného hory dotazníků o astmatu, ale - jak jsem předpokládal - nebylo to k ničemu. Potěšily mne zástupy gratulantů k mým sedmdesátinám. Byla to pro mne skoro prestižní otázka dožít se 70 let. Až do 65 let jsem byl zcela zdravý a kromě 3x opakované operace varixů jsem neměl pracovní absenci. Po smrti Slávečka Müllera mně začaly anginosní bolesti na srdci, na které trpěl Bobin již několik let (a nikdy nekouřil!). Pak přišlo zhoršování vidění, katarakta a 3 operace, po nichž jsem už dobře nikdy neviděl. Letos kolem vánoc mne začal zlobit žlučník, který se mi ozval již před 10 lety, ale dal dlouhou dobu pokoj. Byly to hrozné noci, které jsem prochodil a usínal až za kuropění. V současné době mne zlobí houser (plotýnka), ale to je ze všeho nejmenší.

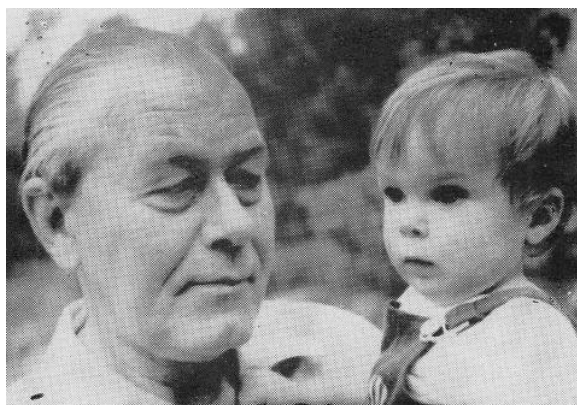
Obr. 31: Lyžování na Malé Morávce o pololetkách, kdy jsem viděl poprvé televizi. To jsme remizovali v hokeji s Kanadou 1:1. Přes kouř cigaret a dav hlav před malou obrazovkou jsme sice dění na ledě neviděli, ale to nadšení a vzájemnost byla dojímavá. Kanada porazila tehdy Finy asi 11:0. Asi r. 1960

Obr. 32: Tři mušketyři snad v roce 1962 - pan Miroslav Toman, otec a Vojta Neuman (veterinář).

Obr. 33: Děda, Ondra a Roman, těsně před emigrací Martina 1983.

8³⁰ - 9⁰⁰
 Píšu ti dopis, protože přišel týden, kdy
 máš Ondra prázdniny, budu ti muset
 o něj sdělat.
 Myslím, že 25. 3. přijde se zúčastnit kape-
 laci k Dr. Klamrovi. Na návštěvu se mnou
 nejede! Jsem tu jím moc daleko.
 Když něco potřeboval, zavázal se nebo
 zatlákal (26. 7. 75).
 Děda

Obrázek 34: Děda s nejmilejším vnukem Ondrou a jeho poslední vzkaz bratru Karlovi.

Podle vyprávění jeho pamětníků se náš otec při setkání s někým známým již zdaleka na dotýčného usmíval se zářivým a nepřehlédnutelným úsměvem, ale pak ho minul bez pozdravu. Prostě v duchu již zdálky zdravil v domnění, že pozdravil i nahlas. No asi stále v duchu řešil „Archimedovské kruhy své genetiky“. Ti, co neznali jeho laskavost, ho obviňovali z přezíravosti a po invazi vojsk 1968 mu to dali „sežrat“. No já to samé zdědil po něm, jenže jsem většinou neměl ústa do U jako on, ale do podkovy. Taky jsem řešil své kruhy, ale blbě. Moc jsem se pak snažil zdravit každého i 3x, ale můj osud byl naprosto stejný otce, nezdravil jsem.

Obrázek 35: Ve Štěpánovicích s vnuky v létě 1984.

Obr. 36: Blahopřání otci k sedmdesátinám v únoru 1985. Za mnou jeho milovaný vnuk Ondra.

Otec byl za války praktickým lékařem na Frýdlantsku, kde přechodil infekční žloutenku. Tenkrát na to nebyly léky a on musel jezdit po kotářech za svými pacienty a nad svým stavem jen mávl rukou. Byl tenkrát mladý a silný. K tomu je ovšem nutné též podotknout, že za lékařský výkon byl v kotářech (pod dozorem doktora Vašíčka) nejméně jeden decák slivovice. Kraj byl chudý, doktory bylo nutno mít na své straně, ale platit nebylo čím než samohonkou. Táta byl dosud abstinents, ale odmítnout tuto formu poděkování tehdy nešlo, a tak si zvykl. Takže tyto dva faktory se asi jako první podepsaly i na jeho zdraví. Jak sám napsal: „Byl jsem až do šedesáti celkem zdravý“. Pak mu ale další práci znemožnily oční obtíže. Podrobil se operaci šedého zákalu postupně na obou očích. Současně se stupňovaly i potíže se srdcem, stenokardie, což z pohledu persekuce v Husákovské normalizaci byl jen její logický důsledek.

Pak se táta rozhodl vyřešit svůj bolestivý žlučník, který ho zlobil, i když přišel klukům číst pohádky. Jeho přítel MUDr. Richard Kania byl vyhlášeným operátorem a všichni vrcholoví sportovci byli, dokonce i já půl sportovec, u něj v Menšíkových Ivančicích dávání „do kupy.“ Pardon, ovšem i rodištěm slavného malíře Alfonse Muchy. Těsně před odjezdem do nemocnice na popud mámy narychlo sepsal anotaci svého života, snad z obavy, že by se již nemusel vrátit, a to se bohužel stalo. Šel na operaci žlučníku a hrozně se těšil na mistrovství světa v hokeji ve Vídni. To, že jsme se stali mistry světa a porazili Rusáky, se však bohužel již nedozvěděl. S tátou jsem se zběžně rozloučil dva dny před tím, když jsem mu při cestě do práce sděloval nějakou hloupost a chvatně se s ním rozloučil. Přece ho za pár dní po lehké operaci zase uvidím. Jenže bylo to naposledy. Na tolik věcí jsem se ho netroufal zeptat a odkládal to na příště. To příště se odsunulo zatím na dost dlouhou dobu, ale asi se brzy zase uvidíme.

V Ivančicích jej operoval jeho přítel Richard Kania, věhlasný operatér a 6. 6. 2016 mi napsal:

„Jsou to události, na něž člověk nerad myslí, které se neměly stát a na něž jsme tehdy měli mnohem menší vliv, než mají dnes naši nástupci. My jsme vlastně měli k dispozici jen bandážování lýtek, aby se žíly komprimovaly. Heparin byl v počátcích a užíval se jen v kardiochirurgii. Pamatuji si, jak jsme posílali sanitku k Hodonínu, kde jeden pán pěstoval pijavice lékařské. Jen pro jednoho pacienta byl problém jak je vyhladovět. Cukrovaly se, aby pustili nasátou krev a znovu se přisály. Ne každý pacient je snášel. Většina nemocných totiž zemře na šok z náhlého ucpání plicnice. Šťastných průběhů je málo. Váš otec to štěstí neměl, což nás všechny zasáhlo. Ještě jednou se omlouvám za svůj podíl na odchodu vašeho nezapomenutelného otce.

Dr. Kania ale vůbec za nic nemohl.

Jen malou poznámku o tom, že mu po operaci krásná sestřička ráno při vizitě chtěla podsunout polštář pod záda. Chtěl jí to usnadnit, nazvedl se a ... Přítomni byli všichni lékaři velké vizity, ale přesto ráno dne 3. 4. 1985 zemřel. Nutno dodat, že se k embolii přidal rovněž infarkt myokardu a nebylo v silách kolem stojících lékařů zvítězit. Smrt byla i jeho vykoupením, protože na místo jater měl po žloutence během války při službě pacientům ve Frýdlantě jen beztvárhou hmotu, která fungovala snad jen Boží vůlí. Dlouho a dlouho jsem se se smrtí otce nemohl smířit, a i dnes mi vlhnou oči. Byl to noblesní člověk, skvělý táta. Byla to pro mne ta největší ztráta v životě.

Zemřel dobrý člověk, dětský lékař a genetik

Vážená rodino, vážení smuteční hosté!

Je mi ctí připomenout a vylíčit váš příběh plného života člověka, který mi byl přítelem a zároveň ředitelem. Poznal jsem profesora Bruneckého blíže před třiceti lety, kdy z pověření závodního výboru lékařské fakulty jsem organizoval výstavbu rekreačního střediska v Kuřimské Nové Vsi. I jako proděkan neváhal a účastnil se brigád v úpravě střediska mezi námi obyčejnými kmány. Zdál se být málo přístupný, ale bylo to v jeho povaze, že se pomalu seznamoval. Komu však věnoval své přátelství, tomu byl přítelem věrným. Strašně rád do Kuřimské jezdil, protože tam se podle svých slov mohl věnovat své jinak velmi zanedbávané rodině. Měl hezkou rodinu se třemi dětmi, které všechny tam vyrostly, rád sportoval a večír při posezení pod planou třešní příjemný společník. Čas na roli nu mu všechen brala jeho profese, pediatrie, které věnoval svůj zájem až do své smrti. Když jsme letos v únoru oslavovali jeho sedmdesátiny, netušili jsme, že už nebude dlouho mezi námi.

Brněnský rodák, maturoval v roce 1934 a studium lékařské fakulty ukončil bez promoce v roce 1939. Promoval pak až v červenci 1945. Na dětské klinice tehdy profesora Teyschla byl ihned ustanoven odborným asistentem a všechny svoje síly věnoval vedle preventivně léčebné péče pilnému a systematickému studiu, tvůrčí vědecké práci a pedagogickým povinnostem, takže jeho vědecký postup byl zcela zákonitý. V roce 1953 se stal docentem pro pediatrii, po odchodu akademika Teyschla do fakultní dětské nemocnice na tam založenou II. dětskou kliniku, se stal v roce 1955 přednostou I. dětské kliniky, začátkem roku 1959 získal hodnost kandidáta lékařských věd pro obor pediatrie a téhož roku byl jmenován řádným profesorem dětského lékařství. Jeho vědecká činnost byla rozsáhlá, obsáhla 140 publikací, z toho 17 monografií a zabíral tři hlavní okruhy: dětskou hematologii, dětskou psychologii a výchovu (jen jako poznámkou posloužím, že fundovaně, protože v letech 1945–49 absolvoval filosofickou fakultu) a konečně jeho nejzaměřenější okruh, lékařská genetika, zaměřená na pomoc dětem dědičně postiženým a jejíž představu vtěloval do profilu Výzkumného ústavu pediatrického, jehož byl současně ředitelem od roku 1963.

Velký kus práce vykonal i jako pedagog. Absolventi lékařské a filosofické fakulty, ale nakonec i lékaři, rádi vzpomínají na jeho Krystalově jasné přednášky, jeho logicky a čtivě psaná skripta, která se dodnes mezi lékaři používají k rychlé informaci. Jeho knihy o lékařské genetice jsou dodnes doporučovány jako jedny z mála zasvěcených knih v češtině. Byl i spoluautorem celostátních učebnic pediatrie. Je velká škoda, že nemohl završit své dlouholeté dílo, jeho poslední obsáhlá práce, monografie Lékařská genetika zůstala jen v rukopise.

Svůj vynikající organizační talent uplatnil ve všech funkcích, kterými byl pověřen, ať jako přednost kliniky, vedoucí katedry, krajský odborník pro péči o dítě, dlouholetý člen výboru Čs. lékařské společnosti J. Ev. Purkyně, předseda Společnosti lékařské genetiky, člen redakčních rad, vědecké rady ministerstva zdravotnictví, poradního sboru hlavního odborníka atd. Jeho zásluhy o rozvoj pediatrie byly uznány udělením vyznamenání J. Ev. Purkyně v roce 1967. Význam jeho práce nepřesahoval jen kraj, ale i stát. Jako přední československý pediatr a humánní genetik je dobře znám i v zahraničí a byl členem zahraničních lékařských společností jako např. francouzské pediatrické společnosti. To všechno však neovlivnilo ne-

příznivě jeho charakter. Zůstával stále skromný, pozorný ke svému okolí a v poslední období i vzorný dědeček, kdy vnukům věnoval to, co nemohl věnovat svým dětem. Pyšný zůstával jen na svá moravanství, které pociťově studoval jako koníček z historického hlediska.

Neplačme tedy, neboť slzy nám ho zpět nepřivolají, ale pamatujme, že je živ, živ v lásce své rodiny, živ ve vykonané práci, živ ve svém Výzkumném ústavu pediatrikém, živ v dětech, které vyléčil a společně se Senekou z jeho epištoly k Lucilliovi si řekněme:

Mors intermittit vītam, non ēripit;

veniet iterum, qui nōs in lūcem repōnat diēs.

Pohřební citát kolegy otce Ing. Mrskoše - překlad: „Smrt, již se bojíme, jen tělům našim přerušuje život, neodjímá jej, poněvadž nastane den, který nás opět živé vynese na světlo dne.

Poznámka: Můj otec se velmi přátelil s dvojčetem Richarda - Herbertem Kaniou (*1929), který emigroval po roce 1968 do USA. Studium v USA jim umožnil můj otec¹⁵. Herbert pak pomohl mému bratru v jeho prvních krocích v USA, ale zemřel bohužel nedlouho po mém otci na rakovinu.

Ivančice 7. února 2016

Vážení pane profesore Brunecký !

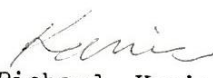
Váš milý dopis mne překvapil velmi mile, jak svou existencí, tak i svým obsahem !

Váš tatínek byl *broditi* medicinským otcem a pro nás oba morální vzor a osobnost každým coulem! Byl jsem také velmi potěšen a poctěn tím, že mi věnoval i svou odpornou přízeň, kterou jsem však nedokázal naplnit k oboustranné spokojenosti!

Pan profesor byl vynikající osobnost nejen svým vzrůstem, ale hlavně svou osobní, lidskou velikostí. Byl nám nedostižným vzorem noblesou vystupování, rozhledem, ale i tím, jak zvládal svou cestu životem mezi Scylou a Charibdou tehdejších poměrů. Jím vedená klinika byla nejen semeniště dobrých pediatrů, ale především dobrých ~~pedi-~~ ~~atrů~~. lidí, kteří mohli učit nejen pediatrii, ale i lidskost, a většinou se to podařilo.

Vážení pane profesore, ještě jednou Vám děkuji za milý kontakt a přeji Vám do dalších dnů, týdnů, měsíců i roků dobrou pohodu a odolnost k vnějším rušivým vlivům, kterých asi přibývá.

V dokonalé úctě

Richard Kania

Obr. 37: Odpověď R. Kaniie na můj dopis. Ta „odporná přízeň“ je samozřejmě překlep, bylo mu 87 let

¹⁵ Richard Kania: Velká vizita, Gloria 2011, str. 112

VĚRA Marie ROTHOVÁ (30. 3. 1920 - 25. 12. 1999) 80 let, učitelka, máma

*Je příliš vzdělaná a zneklidňuje ostatní (zápis normalizační prověřkové komise KSČ r. 1970).
„Má sedět na zadku Róťena, furt je někde v ledu!“ (Výrok její matky Marie na adresu Věry).*

1926 -1931, obecná škola Lelekovice,

1931 -1939, studovala na Dívčím reformním reálném gymnasiu v Brně

1939 - do uzavření vysokých škol byla posluchačkou Filosof. fakulty Masarykovy univerzity

1946 – 24. 1. nově imatrikulována na fakultě filosofie MU, ale studium přerušila (nar. Hanky)

1961-1964, tříleté nástavbové studium somatopedie na Pedag. inst. v Brně - státní zkouška

1961-1963, zástupkyně ředitele na základní devítileté škole Tř. Kpt. Jaroše Brno

1963- 1966, zástupkyně ředitele na základní devítileté škole Vranovská 17 Brno

1965-1967, dvouleté dálkové studium občanské výchovy

1966 -1967, na vlastní žádost učitelkou v Dětské fakultní nemocnici (vila Tugendhat)

1970 - vyloučena z Komunistické strany Československa,

1971-1972 , kurz individuální logopedické péče na Pedagogickém institutu Brno

1971 -1976, učitelka na zvláštní škole Brno Komárov

1992 - rehabilitována a rektor Masarykovy univerzity ji udělil čestný titul PhDr.

Narozena Lelekovice 30. 3. 1920 - 25. 12. 1999 † v pečovatelském ústavu Černá Hora .

Svatba: Vranov 14. 4. 1945 - Zdeněk Brunecký (30) x Věra Rothová (25)

Zdeněk Brunecký 1915 -1985, pediatr, genetik, univerzitní profesor lékařské fakulty MU Brno

Potomci: **Hana** * 1. 1. 1946, Štěpánková - bydlí nyní v Lelekovicích.

Martin * 18. 2. 1948 - bydlí v Denveru Colorado USA.

Petr (já) * 27. 6. 1953 - bydlí ve Štěpánovicích u Tišnova.

Obrázek 38: Za svobodna Věra Rothová.